

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

22 Μαΐου 2018

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 91

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4540

Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιατύπωση, L 180/96/29.6.2013) και άλλες διατάξεις - Τροποποίηση του ν. 4251/2014 (Α' 80) για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2014/66/ΕΕ της 15ης Μαΐου 2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών στο πλαίσιο ενδοεταρικής μετάθεσης - Τροποποίηση διαδικασιών ασύλου και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ Α ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΣΚΟΠΟΣ, ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1 Σκοπός (άρθρο 1 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Σκοπός των διατάξεων του παρόντος είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία».

Άρθρο 2 Ορισμοί (άρθρο 2 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Για την εφαρμογή του παρόντος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας» είναι η αίτηση παροχής προστασίας από το ελληνικό κράτος που υποβάλλει πολίτης τρίτης χώρας ή ανιθαγενής με την οποία ζητά την αναγνώριση στο πρόσωπο του της ιδιότητας του πρόσφυγα ή τη χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας, σύμφωνα με τη Σύμβαση της

Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 περί του καθεστώτος των προσφύγων, όπως συμπληρώθηκε με το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967 («Σύμβαση της Γενεύης») εφόσον ο ίδιος δεν ζητά ρητώς να του χορηγηθεί άλλη μορφή προστασίας, που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου και μπορεί να ζητηθεί αυτοτελώς,

β) «αιτών» είναι ο πολίτης τρίτης χώρας ή ανιθαγενής, ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, επί της οποίας δεν έχει ληφθεί ακόμη τελεσίδικη απόφαση κατά την έννοια της περίπτωσης ε' του άρθρου 34 του ν. 4375/2016,

γ) «μέλη της οικογένειας» του αιτούντος διεθνή προστασία, εφόσον η οικογένεια ήδη υπήρχε στη χώρα καταγωγής, θεωρούνται τα ακόλουθα μέλη της οικογένειας του αιτούντος που βρίσκονται στην Ελλάδα:

αα. ο σύζυγος ή ο εκτός γάμου σύντροφος του, με τον οποίο διατηρεί σταθερή σχέση δεόντως αποδεδειγμένη, ββ. τα ανήλικα άγαμα τέκνα του, ανεξαρτήτως αν γεννήθηκαν σε γάμο ή εκτός γάμου των γονέων τους ή είναι υιοθετημένα,

γγ. ο πατέρας ή η μητέρα ή άλλος ενήλικος που ασκεί την επιμέλεια του αιτούντος, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, εάν ο εν λόγω αιτών είναι ανήλικος,

δ) «ανήλικος» είναι ο πολίτης τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής ηλικίας κάτω των 18 ετών,

ε) «ασυνόδευτος ανήλικος» είναι ο ανήλικος, ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, τη γονική του μέριμνα ή την επιμέλεια του ή από ενήλικο συγγενή που ασκεί στην πράξη τη φροντίδα του και για όσο χρόνο η άσκηση των καθηκόντων αυτών δεν έχει ανατεθεί σε κάποιο άλλο πρόσωπο σύμφωνα με το νόμο. Στον ορισμό αυτό περιλαμβάνεται και ο ανήλικος που παύει να συνοδεύεται μετά την είσοδο του στην Ελλάδα,

ζ) «συνθήκες υποδοχής» είναι η πλήρης δέσμη μέτρων που το ελληνικό κράτος εφαρμόζει προς όφελος των αιτούντων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος,

η) «υλικές συνθήκες υποδοχής» είναι οι συνθήκες υποδοχής που περιλαμβάνουν την παροχή στέγης, τροφής και ρουχισμού, σε είδος ή υπό μορφή οικονομικού βοηθήματος ή δελτίων, ή συνδυασμό των τριών, καθώς και ένα βοήθημα για τα καθημερινά έξοδα,

θ) «κράτηση» είναι ο περιορισμός σε ειδικό χώρο που επιβάλλεται από κρατική αρχή σε αιτούντα, με αποτέλεσμα τη στέρηση της ελεύθερης κυκλοφορίας του προσώπου,

ι) «κέντρο φιλοξενίας» είναι κάθε χώρος που χρησιμοποιείται για την ομαδική φιλοξενία αιτούντων και ασυνόδευτων ανηλίκων,

ια) «εκπρόσωπος ασυνόδευτου ανηλίκου» είναι ο προσωρινός ή οριστικός επίτροπος του ανηλίκου ή το πρόσωπο που ορίζεται από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Ανηλίκων ή, όπου δεν υπάρχει Εισαγγελέας Ανηλίκων, από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών για την προάσπιση των συμφερόντων του ανηλίκου αυτού. Ως εκπρόσωπος κατά το προηγούμενο εδάφιο, μπορεί να οριστεί και ο νόμιμος εκπρόσωπος νομικού προσώπου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Στην τελευταία περίπτωση, ο εκπρόσωπος του νομικού προσώπου μπορεί να εξουσιοδοτήσει άλλο πρόσωπο για την εκπροσώπηση του ανηλίκου κατά τις διαδικασίες του παρόντος,

ιβ) «αιτούντες με ειδικές ανάγκες υποδοχής» είναι τα ευάλωτα πρόσωπα, σύμφωνα με το άρθρο 20, τα οποία χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων, προκειμένου να απολαύουν των δικαιωμάτων και να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 3

Συμπληρωματικοί ορισμοί

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου:

α) «αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας» είναι τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου, τα Αυτοτελή Κλιμάκια της Υπηρεσίας Ασύλου και τα Κινητά Κλιμάκια Ασύλου,

β) «αρμόδια αρχή υποδοχής» είναι κατά περίπτωση η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης και η Διεύθυνση Προστασίας Αιτούντων Άσυλο της Γενικής Γραμματείας Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής,

γ) «μέλη οικογένειας» του αιτούντος παροχής διεθνούς προστασίας, επιπλέον των αναφερόμενων στην περίπτωση γ' του άρθρου 2, θεωρούνται επίσης:

αα) εφόσον η οικογένεια υπήρχε ήδη στην χώρα καταγωγής, τα ενήλικα τέκνα που πάσχουν από πνευματική ή σωματική αναπηρία και δεν μπορούν να υποβάλουν αυτοτελώς αίτηση,

ββ) εφόσον η οικογένεια δεν υπήρχε στη χώρα καταγωγής, ο σύζυγος ή ο εκτός γάμου σύντροφος του, με τον οποίο διατηρεί σταθερή σχέση δεόντως αποδεδειγμένη και τα ανήλικα τέκνα ανεξαρτήτως εάν γεννήθηκαν σε γάμο ή εκτός γάμου ή είναι υιοθετημένα, σύμφωνα με το δίκαιο της χώρας προέλευσης του αιτούντος,

δ) «χωρισμένος από την οικογένεια του ανήλικος» ή «χωρισμένος ανήλικος» είναι ο ανήλικος ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα, χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί τη γονική του μέριμνα σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία ή από άλλο πρόσωπο στο οποίο αυτή έχει ανατεθεί σύμφωνα με το νόμο, αλλά συνοδεύεται από ενήλικο συγγενή που ασκεί στην πράξη τη φροντίδα του.

Άρθρο 4

Πεδίο εφαρμογής

(άρθρο 3 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται σε όλους τους πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που υποβάλλουν αίτηση διεθνούς προστασίας στο έδαφος της ελληνικής επικράτειας, περιλαμβανομένων των συνόρων, καθώς και στα χωρικά ύδατα και στις ζώνες διέλευσης αυτής, εφόσον τους επιτρέπεται να παραμείνουν στο έδαφος της χώρας ως αιτούντες. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται επίσης στα μέλη της οικογένειας των αιτούντων, εφόσον καλύπτονται από αυτή την αίτηση, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και στους ανήλικους, ασυνόδευτους ή μη, και τους χωρισμένους ανήλικους, ανεξάρτητα εάν έχουν υποβάλει αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, με την επιφύλαξη τυχόν ευνοϊκότερων διατάξεων.

2. Οι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται:

α. σε αιτήσεις χορήγησης διπλωματικού ή εδαφικού ασύλου που υποβάλλονται στις Ελληνικές διπλωματικές Αρχές και μόνιμες αντιπροσωπείες της Ελλάδος στο εξωτερικό,

β. σε περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων του π.δ. 80/2006 (Α' 82).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ

ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Άρθρο 5

Ενημέρωση

(άρθρο 5 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι αρμόδιες Αρχές εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας, ενημερώνουν τον αιτούντα για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνεται σε σχέση με τις συνθήκες υποδοχής και τις παροχές που προβλέπονται, χορηγώντας σε αυτόν ενημερωτικό έντυπο σε γλώσσα που κατανοεί, λαμβάνοντας υπόψη την ατομική του κατάσταση και την ηλικία του.

2. Το έντυπο αυτό εκδίδεται με μέριμνα της αρμόδιας Αρχής υποδοχής και περιλαμβάνει πληροφορίες για τους φορείς που παρέχουν νομική ή ψυχολογική συνδρομή, καθώς και για τους φορείς που μπορούν να συνδράμουν τους αιτούντες ή να τους ενημερώνουν για τις υπάρχουσες συνθήκες και υπηρεσίες υποδοχής τους, συμπεριλαμβανομένης της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

3. Εάν ο αιτών δεν κατανοεί τις γλώσσες στις οποίες έχει εκδοθεί το προαναφερόμενο ενημερωτικό έντυπο ή εάν είναι αναλφάβητος, ενημερώνεται προφορικά με τη συνδρομή διερμηνέα.

Άρθρο 6

Επίσημα έγγραφα

(άρθρο 6 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Στους αιτούντες χορηγείται δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία υπό τους όρους, τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς του Τρίτου Μέρους του ν. 4375/2016 (Α' 51).

2. Στους αιτούντες μπορεί να χορηγηθεί ταξιδιωτικό έγγραφο όταν ανακλύπουν σοβαροί ανθρωπιστικοί λόγοι οι οποίοι υπαγορεύουν την παρουσία τους σε άλλο κράτος, όπως αποδεδειγμένα σοβαροί λόγοι υγείας, υπό τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς του άρθρου 25 του π.δ. 141/2013 (Α' 226).

Άρθρο 7 **Διαμονή και ελευθερία κυκλοφορίας** **(άρθρο 7 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)**

1. Οι αιτούντες μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα στην ελληνική επικράτεια ή στην περιοχή που τους ορίζεται με κανονιστικού χαρακτήρα απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου. Ο περιορισμός της ελευθερίας κυκλοφορίας εντός συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής δεν θίγει την αναπαλλοτρίωτη σφαίρα της ιδιωτικής ζωής και δεν εμποδίζει την άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος.

2. Η απόφαση για περιορισμό στην ελευθερία κυκλοφορίας λαμβάνεται, όταν είναι αναγκαίο για την ταχεία επεξεργασία και την αποτελεσματική παρακολούθηση των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας ή για απολύτως αιτιολογημένους λόγους δημοσίου συμφέροντος ή δημόσιας τάξης. Ο περιορισμός μνημονεύεται στα δελτία αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας.

3. Στους αιτούντες στους οποίους έχει επιβληθεί περιορισμός στην ελευθερία κυκλοφορίας, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, παρέχονται υλικές συνθήκες υποδοχής, εντός της υποδεικνυόμενης από την απόφαση περιορισμού γεωγραφικής περιοχής. Σε περίπτωση παραβίασης των όρων της σχετικής απόφασης εκ μέρους των αιτούντων, η παροχή υλικών συνθηκών υποδοχής διακόπτεται.

4. Ο αιτών για τον οποίο έχει καθοριστεί περιοχή κυκλοφορίας, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, μπορεί να απομακρυνθεί προσωρινώς κατόπιν σχετικής άδειας της αρμόδιας Αρχής, που χορηγείται ύστερα από αίτηση του. Άδεια δεν απαιτείται, όταν ο αιτών καλείται να παρουσιαστεί σε δημόσια αρχή.

5. Η εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων δεν θίγει την εφαρμογή του άρθρου 14 του ν. 4375/2016.

6. Οι αιτούντες οφείλουν να γνωστοποιούν στις αρμόδιες Αρχές κάθε μεταβολή του τόπου διαμονής τους, όσο εκκρεμεί η αίτησή τους για παροχή διεθνούς προστασίας.

Άρθρο 8 **Κράτηση και εγγυήσεις** **για κρατούμενους αιτούντες** **(άρθρα 8 και 9 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)**

Τα ζητήματα κράτησης και εγγυήσεων για κρατούμενους αιτούντες διέπονται από τις παραγράφους 1 έως 9 και 11 του άρθρου 46 του ν. 4375/2016.

Άρθρο 9 **Συνθήκες κράτησης** **(άρθρο 10 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)**

Η παρ. 10 του άρθρου 46 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Στις περιπτώσεις κράτησης αιτούντων οι αρμόδιες Αρχές μεριμνούν ώστε:

α. Οι αιτούντες να κρατούνται σε ειδικές εγκαταστάσεις, χωριστά από κρατούμενους του κοινού ποινικού δικαίου και στο μέτρο του δυνατού, χωριστά από άλλους πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που δεν έχουν υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας. Όταν αυτό δεν είναι δυνατόν, οι αρμόδιες Αρχές διασφαλίζουν ότι οι συνθήκες κράτησης πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 15.

β. Οι αιτούντες που τελούν υπό κράτηση να έχουν πρόσβαση σε υπαίθριους χώρους.

γ. Τα πρόσωπα που εκπροσωπούν την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, καθώς και οι οργανώσεις, οι οποίες βάσει ειδικής συμφωνίας ενεργούν για λογαριασμό της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα, να έχουν δυνατότητα επικοινωνίας και να μπορούν να επισκέπτονται τους αιτούντες υπό κράτηση, υπό συνθήκες που δεν θίγουν τον ιδιωτικό βίο των κρατούμενων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδάφιο γ' της παρ. 2 του άρθρου 48 του ν. 4375/2016.

δ. Να διασφαλίζεται η δυνατότητα των μελών της οικογένειας, του εκπροσώπου, των νομικών συμβούλων ή συνηγόρων να επισκέπτονται και να επικοινωνούν με τους αιτούντες, καθώς και η δυνατότητα πρόσβασης δημόσιων φορέων και πιστοποιημένων κοινωνικών φορέων, προκειμένου να παράσχουν στους κρατούμενους αιτούντες και ιδιαίτερα στις περιπτώσεις ευάλωτων προσώπων και ατόμων με ειδικές ανάγκες υποδοχής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 18, νομικές, ψυχοκοινωνικές και ιατρικές υπηρεσίες, υπό συνθήκες που δεν θίγουν τον ιδιωτικό τους βίο. Περιορισμοί στην πρόσβαση αυτή μπορούν να τίθενται μόνο όταν συντρέχουν αντικειμενικοί λόγοι για την τήρηση της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης ή την ομαλή διοικητική διαχείριση των εγκαταστάσεων κράτησης, που όμως δεν μπορούν να καθιστούν υπερβολικά δυσχερή ή αδύνατη την πρόσβαση αυτή.

ε. Οι αιτούντες που τελούν υπό κράτηση να ενημερώνονται συστηματικά για τους κανόνες που εφαρμόζονται στην εγκατάσταση εντός της οποίας κρατούνται, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους σε γλώσσα που ευλόγως εικάζεται ότι κατανοούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 41, 44 και 60 του ν. 4375/2016.

στ. Να παρέχουν στους αιτούντες την προσήκουσα ιατρική φροντίδα.

ζ. Να διασφαλίζουν το δικαίωμα των αιτούντων για νομική εκπροσώπηση».

Άρθρο 10 **Κράτηση ευάλωτων ατόμων και αιτούντων** **με ειδικές ανάγκες υποδοχής** **(άρθρο 11 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)**

Μετά την παρ. 10 του άρθρου 46 του ν. 4375/2016 προστίθεται παράγραφος 10Α ως εξής:

«10Α. Η υγεία, συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής υγείας των αιτούντων υπό κράτηση που είναι ευάλωτα άτομα αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των αρμόδιων

Αρχών. Στις περιπτώσεις κράτησης, οι αρμόδιες Αρχές εξασφαλίζουν τακτική παρακολούθηση και επαρκή υποστήριξη λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση τους, συμπεριλαμβανομένης της υγείας τους και μεριμνούν ώστε:

α) Να μην κρατούνται ανήλικοι, παρά μόνο σε έσχατη ανάγκη, πάντα με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον τους, και εφόσον αποδειχθεί ότι δεν μπορούν να εφαρμοστούν εναλλακτικά και λιγότερο περιοριστικά μέτρα. Η κράτηση είναι όσο το δυνατό συντομότερη και καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την άρση της κράτησης και την παραπομπή σε κέντρα φιλοξενίας κατάλληλα για ανήλικους και ποτέ σε σωφρονιστικά ιδρύματα. Σε κάθε περίπτωση το διάστημα έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας παραπομπής των ανηλίκων σε κέντρα φιλοξενίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι πέντε (25) ημέρες. Αν, λόγω εξαιρετικών περιστάσεων, όπως η σημαντική αύξηση του αριθμού των ανηλίκων που εισέρχονται στην ελληνική επικράτεια, παρά τις εύλογες προσπάθειες των αρμόδιων Αρχών, δεν έχει καταστεί εφικτή η ασφαλής παραπομπή των ανηλίκων εντός του ανωτέρω χρονικού διαστήματος των είκοσι πέντε (25) ημερών, η κράτηση μπορεί να παραταθεί για διάστημα είκοσι (20) ημερών.

β) Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι να κρατούνται χωριστά από ενήλικες.

γ) Οι ανήλικοι να έχουν τη δυνατότητα να ασχολούνται με δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, συμπεριλαμβανομένων των παιχνιδιών και των εκπαιδευτικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων που αρμόζουν στην ηλικία τους.

δ) Να παρέχεται στις οικογένειες υπό κράτηση ξεχωριστό κατάλυμα με τη συγκατάθεση όλων των ενήλικων μελών τους, υπό συνθήκες που διασφαλίζουν την προστασία της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής.

ε) Οι γυναίκες υπό κράτηση να στεγάζονται χωριστά από άντρες, εκτός εάν οι τελευταίοι αποτελούν μέλη της οικογένειας τους και υπό την προϋπόθεση της συγκατάθεσής τους, και να αποφεύγεται η κράτηση γυναικών κατά τη διάρκεια της κύησης και για τρεις (3) μήνες μετά τον τοκετό, καθώς και να επιδιώκεται η μεταφορά και διαμονή τους σε κατάλληλες δομές φιλοξενίας.»

Άρθρο 11

Οικογένειες

(άρθρο 12 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Οι αρμόδιες Αρχές λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για τη διατήρηση της οικογενειακής ενότητας των αιτούντων διεθνή προστασία που βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια, εφόσον τους παρέχεται στέγαση. Τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται με τη συναίνεση των αιτούντων.

Άρθρο 12

Ιατρικές εξετάσεις

(άρθρο 13 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις υποβάλλονται κατά τη διαδικασία ταυτοποίησής τους σε ιατρικές εξετάσεις, όπως προβλέπεται στο άρθρο 9 του ν. 4375/2016 και τις σχετικές έγγραφες οδηγίες των αρμόδιων υπηρεσιών για την πρόληψη μετάδοσης νοσημάτων του Υπουρ-

γίου Υγείας, προκειμένου να διερευνηθεί εάν πάσχουν από ασθένεια που εγκυμονεί κίνδυνο επιδημίας, κατά τα οριζόμενα από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, ή ασθένεια που μεταδίδεται αερογενώς ή με το συγχρωτισμό. Οι αρμόδιες Αρχές μεριμνούν για τη λήψη των αναγκαίων για την προάσπιση της δημόσιας υγείας προληπτικών και θεραπευτικών μέτρων και διαχειρίζονται τα ιατρικά δεδομένα των ασθενών, σύμφωνα με την αρχή της εμπιστευτικότητας.

2. Ο ιατρικός έλεγχος πραγματοποιείται με σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και συνοδεύεται απαραίτητα από κατάλληλη ενημέρωση των υποβαλλόμενων σε αυτόν, σχετικά με τους λόγους για τους οποίους πραγματοποιείται, καθώς και τη θεραπευτική αγωγή που θα ακολουθηθεί, εφόσον χρειαστεί, σε γλώσσα που οι ενδιαφερόμενοι κατανοούν και λαμβάνοντας υπόψη την ατομική τους κατάσταση, συμπεριλαμβανομένης της ηλικίας και του φύλου τους.

Άρθρο 13

Εκπαίδευση των ανηλίκων

(άρθρο 14 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι ανήλικοι πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς κατά την παραμονή τους στη χώρα έχουν πρόσβαση στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα, υπό προϋποθέσεις ανάλογες με αυτές που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες και με διευκολύνσεις ως προς την εγγραφή σε περίπτωση δυσχερειών υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών, και για όσο χρονικό διάστημα δεν εκτελείται μέτρο απομάκρυνσης που εκκρεμεί κατά των ιδίων ή των γονέων τους. Απώλεια του δικαιώματος παρακολούθησης του εκπαιδευτικού προγράμματος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δεν επέρχεται αποκλειστικά και μόνο λόγω ενηλικίωσης των ανωτέρω. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

2. Η ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα λαμβάνει χώρα το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της ταυτοποίησης του ανηλίκου.

3. Για τη διευκόλυνση της ένταξης στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα, εκπαιδευτικές δράσεις, στο πλαίσιο της άτυπης εκπαίδευσης, μπορούν να παρέχονται μεταξύ άλλων και εντός των κέντρων φιλοξενίας.

4. Όταν, για ειδικούς λόγους που αφορούν τον ανήλικο, είναι αδύνατη η πρόσβαση του στο εκπαιδευτικό σύστημα, λαμβάνονται τα κατάλληλα προς τούτο μέτρα, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μεταναστευτικής Πολιτικής, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων μπορούν να ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις εφαρμογής των παραγράφων 3 και 4.

Άρθρο 14

Η πρόσβαση στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση δεν περιορίζεται στους ανήλικους αλλά μπορεί να αφορά και ενήλικες αιτούντες υπό την προϋπόθεση ότι διαμένουν νομίμως στη χώρα.

Άρθρο 15
Απασχόληση
(άρθρο 15 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι αιτούντες έχουν πρόσβαση στην εργασία υπό τους όρους και προϋποθέσεις του άρθρου 71 του ν. 4375/2016.

2. Το δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας δεν ανακαλείται κατά τη διάρκεια των διαδικασιών προσφυγής, έως ότου κοινοποιηθεί απορριπτική απόφαση επί της προσφυγής.

Άρθρο 16
Επαγγελματική Κατάρτιση
(άρθρο 16 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι αιτούντες έχουν πρόσβαση στην εγγραφή και παρακολούθηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, με τους ίδιους όρους όπως οι Έλληνες πολίτες, ασχέτως του αν έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Η πρόσβαση σε επαγγελματική κατάρτιση που συνδέεται με σύμβαση απασχόλησης προϋποθέτει την πρόσβαση στην αγορά εργασίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 15 του παρόντος.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Μεταναστευτικής Πολιτικής προβλέπονται οι ειδικότεροι όροι αξιολόγησης προσόντων, εφόσον οι αιτούντες δεν διαθέτουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

Άρθρο 17
Γενικοί κανόνες για τις υλικές συνθήκες υποδοχής και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη
(άρθρα 17 και 19 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Η αρμόδια Αρχή υποδοχής σε συνεργασία με τους κατά περίπτωση αρμόδιους κρατικούς φορείς, διεθνείς οργανισμούς και πιστοποιημένους κοινωνικούς φορείς μεριμνά για την παροχή στους αιτούντες υλικών συνθηκών υποδοχής, μέσω εθνικών, ενωσιακών ή άλλων πόρων. Οι υλικές συνθήκες υποδοχής μπορεί να παρέχονται σε είδος ή υπό τη μορφή οικονομικού βοηθήματος και εξασφαλίζουν στους αιτούντες ένα επαρκές βιοτικό επίπεδο, το οποίο εγγυάται τη συντήρησή τους και προάγει τη σωματική και ψυχική τους υγεία, με γνώμονα το σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Το ίδιο βιοτικό επίπεδο εξασφαλίζεται και στην περίπτωση των αιτούντων που τελούν υπό κράτηση. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται στην περίπτωση ατόμων με ειδικές ανάγκες υποδοχής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 20.

2. Οι αιτούντες έχουν το δικαίωμα της ελεύθερης πρόσβασης στις Δημόσιες Δομές Υγείας και δικαιούνται νοσηλευτικής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, συμπεριλαμβανομένης της απαραίτητης αγωγής για ασθένειες και της αναγκαίας ψυχιατρικής φροντίδας, όπου απαιτείται, σύμφωνα με το άρθρο 33 του ν. 4368/2016 (Α' 21).

3. Η παροχή του συνόλου ή μέρους των υλικών συνθηκών υποδοχής της παραγράφου 1 τελεί υπό την προϋπόθεση ότι οι αιτούντες δεν εργάζονται ή ότι η εργασία τους δεν αποφέρει επαρκείς πόρους, που να τους εξα-

σφαλίζουν κατάλληλο βιοτικό επίπεδο, επαρκές για τη διαφύλαξη της υγείας τους και της συντήρησής τους, κατ' αναλογία με τα εισοδηματικά κριτήρια του άρθρου 235 του ν. 4389/2016.

Άρθρο 18
Ρυθμίσεις για τις υλικές συνθήκες υποδοχής
(άρθρο 18 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Εφόσον η στέγαση των αιτούντων παρέχεται σε είδος, λαμβάνει μία από τις κατωτέρω μορφές ή αποτελεί συνδυασμό τους:

α) διαμονή σε χώρο που χρησιμοποιείται προς το σκοπό της στέγασης των αιτούντων κατά τη διάρκεια της εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας που ασκείται στα σύνορα ή σε ζώνες διέλευσης,

β) κέντρα φιλοξενίας, τα οποία μπορεί να λειτουργούν σε δημόσια ή ιδιωτικά κτίρια κατάλληλα διαμορφωμένα, υπό τη διαχείριση δημόσιων ή ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών φορέων ή διεθνών οργανισμών,

γ) ιδιωτικές κατοικίες, διαμερίσματα, ξενοδοχεία που μισθώνονται στο πλαίσιο στεγαστικών προγραμμάτων για αιτούντες και υλοποιούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς μη κερδοσκοπικούς φορείς ή διεθνείς οργανισμούς.

Όλες οι παραπάνω μορφές στέγασης τελούν υπό την εποπτεία της αρμόδιας Αρχής υποδοχής, σε συνεργασία με τους κατά περίπτωση συναρμόδιους κρατικούς φορείς.

2. Με την επιφύλαξη των ειδικών όρων κράτησης, σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 9, διασφαλίζεται ότι:

α) οι οικογένειες στεγάζονται στον ίδιο χώρο και οι εξαρτώμενοι ενήλικες με ειδικές ανάγκες υποδοχής στεγάζονται μαζί με τους ενήλικες συγγενείς που, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, έχουν την ευθύνη αυτών, ενώ λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση της προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής,

β) οι αιτούντες έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνούν με συγγενείς, νομικούς συμβούλους, εκπροσώπους της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες και άλλους πιστοποιημένους κοινωνικούς φορείς. Προκειμένου να παρέχεται συνδρομή στους αιτούντες, παρέχεται πρόσβαση στα μέλη της οικογένειας, στους νομικούς συμβούλους, στους εκπροσώπους της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες και άλλους πιστοποιημένους κοινωνικούς φορείς. Η δυνατότητα αυτή μπορεί να περιορίζεται προσωρινά και μόνο για λόγους που σχετίζονται με την ασφάλεια των φιλοξενούμενων και των χώρων φιλοξενίας,

γ) λαμβάνονται υπόψη για την παραπομπή σε κατάλληλο χώρο φιλοξενίας ζητήματα που αφορούν το φύλο, την ηλικία και την υπαγωγή των αιτούντων στην κατηγορία των ευάλωτων προσώπων,

δ) λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή βιαιοπραγιών και βίας σχετιζόμενης με το φύλο, συμπεριλαμβανομένης της διάστασης της ταυτότητας φύλου, σεξουαλικής κακοποίησης και παρενόχλησης εντός των κέντρων φιλοξενίας,

ε) η μεταφορά αιτούντων σε άλλο χώρο στέγασης πραγματοποιείται μόνον όταν είναι αναγκαία και εφόσον έχει διασφαλιστεί η δυνατότητα τους να ενημερώνουν

τους νομικούς τους συμβούλους για τη μεταφορά και τη νέα τους διεύθυνση.

3. Το προσωπικό που εργάζεται σε χώρους φιλοξενίας διαθέτει την κατάλληλη κατάρτιση, δεσμεύεται από κώδικα δεοντολογίας και υποχρεούται να τηρεί εχεμύθεια για προσωπικά δεδομένα των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία αυτών, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

4. Οι φορείς διαχείρισης των κέντρων φιλοξενίας μπορούν να επιτρέπουν στους αιτούντες να συμμετέχουν στη διαχείριση των υλικών μέσων και άυλων παραμέτρων της ζωής στα κέντρα, με σκοπό την καλύτερη οργάνωση της λειτουργίας των κέντρων και την κατά το δυνατόν αυτόνομη διαβίωση των αιτούντων.

5. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, μπορούν κατ' εξαίρεση να θεσπίζονται με απόφαση του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής ειδικότεροι όροι όσον αφορά τις υλικές συνθήκες υποδοχής διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στο παρόν άρθρο, για εύλογη χρονική περίοδο η οποία είναι όσο το δυνατόν συντομότερη, όταν:

α) απαιτείται εκτίμηση των ειδικών αναγκών του αιτούντος άσυλο σύμφωνα με το άρθρο 20 του παρόντος νόμου ή

β) έχουν εξαντληθεί προσωρινά οι διαθέσιμες δυνατότητες στέγασης.

Σε κάθε περίπτωση, η παρέκκλιση από τα ως άνω δεν αίρει την υποχρέωση της αρμόδιας Αρχής υποδοχής για παροχή στους αιτούντες των υλικών και άυλων μέσων για την κάλυψη των βασικών αναγκών διαβίωσής τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ Ή ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Άρθρο 19 Περιορισμός ή διακοπή των υλικών συνθηκών υποδοχής (άρθρο 20 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι υλικές συνθήκες υποδοχής περιορίζονται ή διακόπτονται όταν οι αιτούντες:

α) εφόσον τους παρέχεται στέγαση, εγκαταλείπουν τους χώρους φιλοξενίας στους οποίους έχουν παραπεμφθεί, χωρίς να ενημερώσουν την κατά περίπτωση αρμόδια διοίκηση ή δεν έχουν λάβει τυχόν απαιτούμενη άδεια,

β) δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις δήλωσης στοιχείων ή δεν ανταποκρίνονται στις αιτήσεις παροχής πληροφοριών ή δεν προσέρχονται, στο πλαίσιο της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης τους για παροχή διεθνούς προστασίας, σε προσωπική συνέντευξη εντός της προθεσμίας που τάσσεται από τις αρχές παραλαβής και εξέτασης αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας,

γ) έχουν υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση κατά την έννοια του στοιχείου κ' του άρθρου 34 του ν. 4375/2016.

Για τις περιπτώσεις α' και β', όταν ο αιτών εντοπισθεί ή προσέλθει αυτοβούλως στην αρμόδια Αρχή, λαμβάνεται δεόντως αιτιολογημένη απόφαση, βασιζόμενη στους λόγους της εγκατάλειψης, σχετικά με την ανανέωση της

παροχής μερικών ή όλων των υλικών συνθηκών υποδοχής που είχαν περιορισθεί ή διακοπεί.

2. Η αρμόδια Αρχή υποδοχής δύναται να περιορίζει τις υλικές συνθήκες υποδοχής, όταν διαπιστώνει ότι ο αιτών, χωρίς δικαιολογημένη αιτία, δεν έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας το συντομότερο ευλόγως δυνατόν, μετά την άφιξή του στο έδαφος της Ελληνικής Επικράτειας.

3. Η αρμόδια Αρχή υποδοχής δύναται να περιορίζει ή να διακόπτει την πρόσβαση στις υλικές συνθήκες υποδοχής, όταν διαπιστωθεί ότι ο αιτών έχει αποκρύψει οικονομικούς πόρους και έχει, κατά συνέπεια, επωφεληθεί με τρόπο αθέμιτο από τις υλικές συνθήκες υποδοχής.

4. Η παροχή στέγασης διακόπτεται σε περιπτώσεις σοβαρής παραβίασης του Κανονισμού λειτουργίας των κέντρων φιλοξενίας, καθώς και όταν επιδεικνύεται ιδιαίτερα βίαιη συμπεριφορά.

5. Η απόφαση για περιορισμό ή διακοπή παροχής των υλικών συνθηκών υποδοχής, λαμβάνεται από την αρμόδια Αρχή υποδοχής σε ατομική και αντικειμενική βάση και οφείλει να είναι αιτιολογημένη. Κατά τη λήψη της απόφασης διακοπής ή περιορισμού των υλικών συνθηκών υποδοχής λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση του προσώπου, ιδίως όταν πρόκειται για ευάλωτα πρόσωπα, σύμφωνα με το άρθρο 20. Η απόφαση περιορισμού ή διακοπής των υλικών συνθηκών υποδοχής δεν μπορεί να αφορά την πρόσβαση του αιτούντος σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 17 και δεν καθιστά αδύνατη την πρόσβαση εκ μέρους των αιτούντων σε βασικά μέσα που εξασφαλίζουν ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης. Οι αποφάσεις περιορισμού ή διακοπής της παροχής υλικών συνθηκών υποδοχής γνωστοποιούνται στους αιτούντες σε γλώσσα που κατανοούν.

6. Οι υλικές συνθήκες υποδοχής δεν διακόπτονται ή περιορίζονται πριν ληφθεί η απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 5.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΕΥΑΛΩΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Άρθρο 20 Γενική αρχή για τα ευάλωτα πρόσωπα και αξιολόγηση των ειδικών αναγκών υποδοχής των ευάλωτων προσώπων (άρθρα 21 και 22 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Κατά την εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Β', λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση των ευάλωτων προσώπων, όπως οι ανήλικοι, ασυνόδευτοι ή μη, χωρισμένοι ανήλικοι, τα άτομα με αναπηρία, διανοητική διαταραχή, ανίατη ή σοβαρή ασθένεια, οι ηλικιωμένοι, οι γυναίκες σε κύηση ή λοχεία, οι μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα τέκνα, τα θύματα βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλης σοβαρής μορφής ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας ή εκμετάλλευσης, τα θύματα ακρωτηριασμού γεννητικών οργάνων και τα θύματα εμπορίας ανθρώπων.

2. Η εκτίμηση του κατά πόσον τα πρόσωπα που εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις είναι ευάλωτα,

γίνεται κατά τη διαδικασία ταυτοποίησής τους κατά το άρθρο 9 του ν. 4375/2016 ανεξάρτητα από την εκτίμηση των αναγκών διεθνούς προστασίας, βάσει του π.δ. 141/2013.

3. Οι ειδικές συνθήκες υποδοχής εφαρμόζονται για τα πρόσωπα της παραγράφου 1 αμέσως μετά την υποβολή της αίτησης διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4375/2016, ειδικά δε για τους ανηλίκους μετά την ταυτοποίηση, και η ειδική κατάσταση των αιτούντων, ακόμη και εάν καταστεί εμφανής σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας, λαμβάνεται υπόψη καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής, και η εξέλιξη της κατάστασης τους παρακολουθείται συστηματικά.

4. Μόνο τα άτομα της παραγράφου 1 θεωρούνται ότι έχουν ειδικές ανάγκες υποδοχής και συνεπώς επωφελούνται των ειδικών συνθηκών υποδοχής.

5. Οι αρμόδιες Αρχές υποχρεούνται να ενημερώνουν άμεσα το Εθνικό Σύστημα Αναγνώρισης και Παραπομπής Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 4198/2013 (Α'215), σε περίπτωση που εντοπίζουν θύματα εμπορίας ανθρώπων.

Άρθρο 21

Ανήλικοι

(άρθρο 23 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Το βέλτιστο συμφέρον του ανήλικου αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των αρμόδιων Αρχών κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος. Στους ανήλικους διασφαλίζεται ένα επαρκές επίπεδο διαβίωσης για τη σωματική, ψυχική, διανοητική, ηθική και κοινωνική τους ανάπτυξη. Για την εκτίμηση του βέλτιστου συμφέροντος του ανήλικου λαμβάνονται υπόψη ιδίως οι δυνατότητες επανένωσης της οικογένειας, η ποιότητα ζωής και η κοινωνική ανάπτυξη του ανήλικου, ζητήματα ασφάλειας και προστασίας, ιδίως αν υπάρχει κίνδυνος να καταστεί ο ανήλικος θύμα εμπορίας ανθρώπων, και οι απόψεις του ανήλικου ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητά του.

2. Οι κατά περίπτωση αρμόδιες Αρχές εξασφαλίζουν την πρόσβαση ανηλίκων που είναι θύματα κάθε μορφής κακοποίησης, παραμέλησης, εκμετάλλευσης, βασανιστηρίων ή σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή ένοπλων συγκρούσεων σε υπηρεσίες αποκατάστασης, καθώς και την παροχή σε αυτούς της κατάλληλης ψυχολογικής φροντίδας και εξειδικευμένης θεραπείας, εφόσον τούτο απαιτείται.

3. Οι κατά περίπτωση αρμόδιες Αρχές μεριμνούν ώστε οι ανήλικοι να έχουν πρόσβαση σε δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, συμπεριλαμβανομένων των παιχνιδιών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με την ηλικία και το φύλο τους, εντός των κέντρων φιλοξενίας, καθώς και σε δραστηριότητες ανοικτού χώρου.

Άρθρο 22

Ασυνόδευτοι ανήλικοι και χωρισμένοι ανήλικοι

(άρθρο 24 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι αρμόδιες Αρχές στα σημεία εισόδου στην Ελληνική Επικράτεια, καθώς και κάθε αρμόδια Αρχή που

διαπιστώνει την είσοδο στην Ελληνική Επικράτεια ασυνόδευτου ανηλίκου ή χωρισμένου ανήλικου ενημερώνει αμελλητί την πλησιέστερη εισαγγελική αρχή και την αρμόδια Αρχή για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων και των χωρισμένων ανηλίκων.

2. Η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης είναι υπεύθυνη για την υποδοχή και ταυτοποίηση των ασυνόδευτων ανηλίκων στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Στο πλαίσιο αυτό μεριμνά επίσης, μέσω του αρμόδιου Εισαγγελέα, για την άμεση ανάθεση της φροντίδας του χωρισμένου ανηλίκου στον ενήλικο συγγενή του, εφόσον αυτό κρίνεται ότι εξυπηρετεί το βέλτιστο συμφέρον του ανηλίκου. Ο συγγενής ασκεί καθήκοντα εκπροσώπου του ανηλίκου για τις πράξεις που του αναθέτει ρητά ο αρμόδιος Εισαγγελέας.

3. Αρμόδια Αρχή για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων και των χωρισμένων ανηλίκων ορίζεται η Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η οποία:

α. Λαμβάνει αμέσως τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να συμμορφώνεται προς τις υποχρεώσεις της, που προβλέπονται στο παρόν και να εξασφαλίζεται η αναγκαία εκπροσώπηση των ασυνόδευτων ανηλίκων και των χωρισμένων ανηλίκων, προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δικαιωμάτων τους, καθώς και η συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον παρόντα νόμο.

Προς τούτο προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για το διορισμό εκπροσώπου μέσω του καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιου Εισαγγελέα και ενημερώνει αμέσως τον ασυνόδευτο ανήλικο για τον ορισμό του εκπροσώπου του. Σε περίπτωση ορισμού νομικού προσώπου ως εκπροσώπου ορίζεται υποχρεωτικά ένα φυσικό πρόσωπο μέλος αυτού, για να επιτελεί τα καθήκοντα του εκπροσώπου. Η αρμόδια αρχή για την προστασία ασυνόδευτων ανηλίκων και χωρισμένων ανηλίκων πραγματοποιεί σε τακτά χρονικά διαστήματα αξιολόγηση της καταλληλότητας των εκπροσώπων, καθώς και της διαθεσιμότητας των αναγκαίων μέσων για την εκπροσώπηση των ασυνόδευτων ανηλίκων.

β. Μεριμνά για την αναζήτηση των μελών της οικογένειας του ασυνόδευτου ανηλίκου και του χωρισμένου ανηλίκου, με τη συνδρομή πιστοποιημένων φορέων και οργανώσεων, το συντομότερο δυνατόν αφότου υποβληθεί αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας. Αν υπάρχει κίνδυνος να απειληθεί η ζωή ή η ακεραιότητα του ανηλίκου ή των στενών συγγενών του, ιδίως αν αυτοί διαμένουν στη χώρα καταγωγής, η συλλογή, επεξεργασία και διαβίβαση των πληροφοριών που αφορούν τα εν λόγω πρόσωπα, γίνεται εμπιστευτικά, ώστε να μην διακυβεύεται η ασφάλειά τους.

γ. Μεριμνά για την τοποθέτηση ασυνόδευτων ανηλίκων σε ανάδοχες οικογένειες και την εποπτεία τους.

δ. Μεριμνά για την παραπομπή και συνοδεία των ασυνόδευτων ανηλίκων σε κέντρα φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων ή σε άλλα κέντρα φιλοξενίας, εφόσον υπάρχουν κατάλληλα διαμορφωμένοι προς τούτο χώροι για όσο χρόνο διαρκεί η παραμονή τους στη χώρα ή

έως ότου τοποθετηθούν σε ανάδοχη οικογένεια ή σε εποπτευόμενα διαμερίσματα. Οι μεταβολές του τόπου διαμονής των ασυνόδευτων ανηλίκων περιορίζονται στο ελάχιστο και μόνο εφόσον είναι αναγκαίες.

ε. Μεριμνά για τη στέγαση ανηλίκων μαζί με τους ενήλικους συγγενείς τους ή άλλα ενήλικα πρόσωπα κατάλληλα, για να αναλάβουν τη φροντίδα τους, εφόσον αυτό εξυπηρετεί το βέλτιστο συμφέρον των ανηλίκων και έχουν λάβει χώρα διαδικασίες ανάθεσης της φροντίδας στα πρόσωπα αυτά σύμφωνα με το νόμο.

στ. Διασφαλίζει την από κοινού στέγαση και συμβίωση των αδελφών, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία, το φύλο, την ωριμότητα και γενικά το συμφέρον κάθε ανηλίκου.

ζ. Μεριμνά για τη φιλοξενία των ασυνόδευτων ανηλίκων που έχουν συμπληρώσει το δέκατο έκτο έτος σε εποπτευόμενα διαμερίσματα, χωρίς να θίγεται η προστασία της ανηλικότητας. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται οι εποπτεύοντες φορείς, οι ελάχιστες προδιαγραφές και οι προβλεπόμενοι όροι και διαδικασίες για την επιλογή, παραπομπή, διαμονή και ολοκλήρωση της παρεχόμενης φιλοξενίας και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

4. Το προσωπικό των φορέων που ασχολείται με υποθέσεις ασυνόδευτων ανηλίκων και χωρισμένων ανηλίκων διαθέτει και λαμβάνει συνεχώς κατάλληλη κατάρτιση σχετικά με τις ανάγκες των ανηλίκων. Το προσωπικό αυτό δεσμεύεται από κώδικα δεοντολογίας και έχει καθήκον εχεμύθειας για τα προσωπικά δεδομένα των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία εκτέλεσης αυτών.

5. Ο εκπρόσωπος του ασυνόδευτου ανηλίκου που ορίζεται, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 1, πρέπει να έχει τις αναγκαίες γνώσεις και την εμπειρία, ώστε να ασκεί τα καθήκοντά του κατά τρόπο που να διασφαλίζει το βέλτιστο συμφέρον και τη συνολική ευημερία του ανηλίκου. Δεν μπορεί να οριστεί ως εκπρόσωπος, πρόσωπο, τα συμφέροντα του οποίου συγκρούονται ή ενδέχεται να συγκρουστούν με τα συμφέροντα του ασυνόδευτου ανηλίκου. Το πρόσωπο που έχει οριστεί ως εκπρόσωπος αντικαθίσταται από την αρχή της παραγράφου 1 μόνο σε περίπτωση αδυναμίας εκπροσώπησης για πραγματικούς ή νομικούς λόγους.

Άρθρο 23

Θύματα βασανιστηρίων και βίας (άρθρο 25 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Τα θύματα βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλων σοβαρών πράξεων βίας πιστοποιούνται με ιατρική γνωμάτευση από δημόσιο νοσοκομείο, στρατιωτικό νοσοκομείο ή κατάλληλα εκπαιδευμένους ιατρούς δημοσίων φορέων παροχής υπηρεσιών υγείας, συμπεριλαμβανομένων των ιατροδικαστών και λαμβάνουν την αναγκαία περίθαλψη για τη βλάβη που προκλήθηκε, ιδίως πρόσβαση σε κατάλληλη ιατρική και ψυχολογική θεραπεία ή περίθαλψη.

2. Το προσωπικό των φορέων που ασχολείται με υποθέσεις θυμάτων βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλων σοβαρών πράξεων βίας, διαθέτει και συνεχίζει να λαμβάνει κατάλληλη κατάρτιση σχετικά με τις ανάγκες αυτών και

έχει καθήκον εχεμύθειας για τα προσωπικά δεδομένα των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία εκτέλεσης αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

Άρθρο 24

Προσφυγές

(άρθρο 26 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Κατά της απόφασης που περιορίζει ή διακόπτει την παροχή των συνθηκών υποδοχής, σύμφωνα με το άρθρο 17, καθώς και κατά των αποφάσεων που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου 6, οι θιγόμενοι αιτούντες έχουν δικαίωμα να ασκήσουν προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999).

2. Σε περίπτωση προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, οι αιτούντες λαμβάνουν δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση, υπό τους όρους και προϋποθέσεις του ν. 3226/2004.

ΜΕΡΟΣ Β

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ν. 4251/2014 (Α' 80)

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2014/66/ΕΕ

ΤΗΣ 15ης ΜΑΪΟΥ 2014 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣΟΔΟΥ ΚΑΙ

ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΥΠΗΚΟΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΟ

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΝΔΟΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΜΕΤΑΘΕΣΗΣ

Άρθρο 25

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2014/66/ΕΕ της 15ης Μαΐου 2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαΐου 2014 (ΕΕL 157 της 27.5.2014).

Άρθρο 26

Συμπλήρωση των διατάξεων του άρθρου 1 του ν. 4251/2014 (Α'80)

(άρθρο 3 της Οδηγίας)

Στην παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4251/2014 προστίθενται περιπτώσεις ως εξής:

«ξ) Ενδοεταίρική μετάθεση: η προσωρινή απόσπαση, η οποία έχει ως σκοπό την εργασία ή την εκπαίδευση πολίτη τρίτης χώρας που, κατά τη στιγμή υποβολής της αίτησης για άδεια ενδοεταίρικής μετάθεσης, διαμένει εκτός του εδάφους των κρατών-μελών της Ε.Ε. και διενεργείται από επιχείρηση εγκατεστημένη εκτός του εδάφους κράτους-μέλους και έναντι της οποίας ο πολίτης τρίτης χώρας δεσμεύεται με σύμβαση εργασίας πριν από τη μετάθεση και κατά τη διάρκεια της, προς οντότητα που ανήκει στην ανωτέρω επιχείρηση ή στον ίδιο όμιλο επιχειρήσεων, η οποία είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα, και, κατά περίπτωση, η κινητικότητα μεταξύ των οντοτήτων υποδοχής που είναι εγκατεστημένες σε ένα ή περισσότερα δεύτερα κράτη-μέλη.

ξα) Ενδοεταιρικός μετατιθέμενος: Κάθε πολίτης τρίτης χώρας που διαμένει εκτός του εδάφους των κρατών-μελών της Ε.Ε. κατά τη στιγμή υποβολής της αίτησης για άδεια ενδοεταιρικής μετάθεσης και ο οποίος υπόκειται σε ενδοεταιρική μετάθεση.

ξβ) Οντότητα υποδοχής: το νομικό πρόσωπο, στο οποίο μετατίθεται ο ενδοεταιρικός μετατιθέμενος, ανεξαρτήτως της νομικής μορφής του, που είναι εγκατεστημένο, με βάση το ελληνικό δίκαιο, στην Ελλάδα.

ξγ) Διευθυντικό στέλεχος: Πρόσωπο που κατέχει ανώτερη θέση, το οποίο κατά κύριο λόγο ηγείται της διαχείρισης της οντότητας υποδοχής, υπό τη γενική εποπτεία ή καθοδήγηση κυρίως του διοικητικού συμβουλίου ή του συμβουλίου των μετόχων της επιχείρησης ή ισοδύναμο όργανο η θέση αυτή περιλαμβάνει: τη διεύθυνση της οντότητας υποδοχής ή τμήματος ή υποκαταστήματος της οντότητας υποδοχής, την εποπτεία και τον έλεγχο της εργασίας των άλλων εργαζομένων με εποπτικές, τεχνικές ή διοικητικές αρμοδιότητες, την αρμοδιότητα να προτείνουν προσλήψεις, απολύσεις ή άλλες ενέργειες που αφορούν το προσωπικό.

ξδ) Εξειδικευμένος εργαζόμενος: Πρόσωπο που εργάζεται εντός του ομίλου επιχειρήσεων και που διαθέτει εξειδικευμένες γνώσεις ουσιώδους σημασίας για τους τομείς δραστηριοποίησης, τις τεχνικές ή τη διοίκηση της οντότητας υποδοχής. Για την αξιολόγηση των εν λόγω γνώσεων λαμβάνονται υπόψη, πέραν των ειδικών γνώσεων των σχετικών με την οντότητα υποδοχής, τα υψηλού επιπέδου προσόντα για το συγκεκριμένο τύπο εργασίας ή δραστηριότητας που απαιτεί ειδικές τεχνικές γνώσεις, συμπεριλαμβανομένης της κατάλληλης επαγγελματικής πείρας, καθώς και της πιθανής ιδιότητας μέλους αναγνωρισμένων επαγγελματιών.

ξε) Ασκούμενος εργαζόμενος: Πρόσωπο με πανεπιστημιακό πτυχίο που μετατίθεται σε οντότητα υποδοχής για λόγους επαγγελματικής εξέλιξης ή με σκοπό την απόκτηση εκπαίδευσης σε τεχνικές ή μεθόδους επιχειρήσεων και αμείβεται κατά τη διάρκεια της μετάθεσης.

ξστ) Άδεια ενδοεταιρικής μετάθεσης: Η άδεια που φέρει το ακρωνύμιο «ICT», η οποία παρέχει στον κάτοχο της το δικαίωμα να διαμένει και να εργάζεται στο έδαφος του πρώτου κράτους - μέλους, και, κατά περίπτωση, των δεύτερων κρατών - μελών, σύμφωνα με τους όρους των άρθρων 127Α και 127Β.

ξζ) Όμιλος επιχειρήσεων: Δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες αναγνωρίζεται ότι συνδέονται, με βάση το άρθρο 2 του ν. 4172/2013 (Α' 167) με έναν από τους ακόλουθους τρόπους: επιχείρηση σε άμεση ή έμμεση σχέση με άλλη επιχείρηση, η οποία κατέχει την πλειοψηφία του εγγεγραμμένου κεφαλαίου αυτής ή ελέγχει την πλειοψηφία των ψήφων που συνδέονται με το μετοχικό της κεφάλαιο ή μπορεί να διορίζει περισσότερα από τα μισά μέλη του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου της επιχείρησης ή αμφότερες οι επιχειρήσεις τελούν υπό την ενιαία διεύθυνση μιας μητρικής επιχείρησης.

ξη) Πρώτο κράτος-μέλος μετάθεσης: το κράτος-μέλος το οποίο πρώτο εκδίδει σε πολίτη τρίτης χώρας άδεια ενδοεταιρικής μετάθεσης.

ξθ) Δεύτερο κράτος-μέλος μετάθεσης: Οποιοδήποτε κράτος-μέλος, στο οποίο ο ενδοεταιρικός μετατιθέμενος προτίθεται να ασκήσει ή ασκεί το δικαίωμα κινητικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 127Β του παρόντος, πλην του πρώτου κράτους-μέλους.»

Άρθρο 27 **Προσθήκη Τμήματος 2' στο Μέρος Δεύτερο** **του ν. 4251/2014 (Α'80)**

Στο Μέρος Δεύτερο του ν. 4251/2014 (Α' 80) μετά το Τμήμα ΣΤ' προστίθεται Τμήμα Ζ' ως εξής:

«ΤΜΗΜΑ Ζ'
ΕΙΣΔΟΧΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ
ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΝΔΟΕΤΑΙΡΙΚΗ ΜΕΤΑΘΕΣΗ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2014/66/ΕΕ

Άρθρο 127 Α
Πεδίο εφαρμογής και διαδικασία εισδοχής πολιτών τρίτων χωρών στο πλαίσιο ενδοεταιρικής μετάθεσης (άρθρα 2, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14 και 15 της Οδηγίας)

1. Το παρόν Τμήμα εφαρμόζεται σε πολίτες τρίτων χωρών που αιτούνται να τους επιτραπεί η είσοδος και διαμονή στην Ελληνική Επικράτεια, στο πλαίσιο ενδοεταιρικής μετάθεσης και έχουν λάβει θεώρηση εισόδου με σκοπό την ενδοεταιρική μετάθεση ή έχουν γίνει δεκτοί στην Ελλάδα, στο πλαίσιο ενδοεταιρικής μετάθεσης ως διευθυντικά στελέχη, ειδικευμένοι εργαζόμενοι ή ασκούμενοι εργαζόμενοι.

2. Το παρόν Τμήμα δεν εφαρμόζεται στους πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι:

α) υποβάλλουν αίτηση για άδεια διαμονής στην Ελλάδα ως ερευνητές, σύμφωνα με τα άρθρα 57 έως 68 του παρόντος Κώδικα,

β) απολαμβάνουν δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας ισότιμα με εκείνα των πολιτών της Ένωσης, δυνάμει συμφωνιών που έχουν συναφθεί μεταξύ αφενός της Ένωσης και των κρατών-μελών της και αφετέρου τρίτων χωρών, ή εργάζονται σε επιχείρηση εγκατεστημένη σε εκείνες τις τρίτες χώρες,

γ) εμπίπτουν στις διατάξεις του π.δ. 219/2000 (Α' 190) «Μέτρα για την προστασία των εργαζομένων που αποσπώνται για την εκτέλεση προσωρινής εργασίας στο έδαφος της Ελλάδας, στο πλαίσιο διεθνικής παροχής υπηρεσιών»,

δ) εκτελούν δραστηριότητες αυτοαπασχολούμενου εργαζομένου,

ε) τοποθετούνται από γραφεία απασχόλησης, γραφεία εύρεσης προσωρινής εργασίας ή άλλη επιχείρηση που διαθέτει εργατικό δυναμικό για εργασία υπό την εποπτεία και τη διεύθυνση άλλης επιχείρησης ή

στ) έχουν γίνει δεκτοί ως σπουδαστές πλήρους φοίτησης ή παρακολουθούν επιβλεπόμενη πρακτική εκπαίδευση βραχείας διάρκειας στο πλαίσιο των σπουδών τους.

3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 8, ο πολίτης τρίτης χώρας ο οποίος υποβάλλει αίτηση εισδοχής βάσει των όρων του παρόντος άρθρου:

α) Προσκομίζει διαβατήριο εν ισχύ ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο που αναγνωρίζεται κατά τα οριζόμενα στην εθνική νομοθεσία και φέρει εθνική θεώρηση εισόδου για το σκοπό της ενδοεταιρικής μετάθεσης, εφόσον απαιτείται. Η περίοδος ισχύος του ταξιδιωτικού εγγράφου πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον την αρχική διάρκεια της άδειας διαμονής. Οι αρμόδιες προξενικές αρχές της χώρας χορηγούν στον πολίτη τρίτης χώρας κάθε διευκόλυνση για τη χορήγηση της απαιτούμενης θεώρησης.

β) Προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία ότι η οντότητα υποδοχής και η επιχείρηση που είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα, ανήκουν στην ίδια επιχείρηση ή όμιλο επιχειρήσεων, κατά την έννοια του σημείου ζζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του παρόντος.

γ) Προσκομίζει πρόσφατα πιστοποιητικά για την οντότητα υποδοχής και για την επιχείρηση που είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα, από το οικείο Επιμελητήριο ή άλλη Δημοσία Αρχή που θα βεβαιώνει τη νόμιμη σύσταση και λειτουργία των εταιρειών και των προσώπων που δεσμεύουν τις εταιρείες με την υπογραφή τους.

δ) Προσκομίζει αντίγραφο καταστατικού της οντότητας υποδοχής.

ε) Προσκομίζει σύμβαση εργασίας και επιστολή ανάθεσης αρμοδιοτήτων από τον εργοδότη, από τις οποίες να προκύπτουν τα ακόλουθα:

αα. η διάρκεια της μετάθεσης και ο τόπος εγκατάστασης της οντότητας ή των οντοτήτων υποδοχής,

ββ. αποδείξεις ότι ο πολίτης τρίτης χώρας καταλαμβάνει θέση διοικητικού στελέχους, ειδικευμένου εργαζομένου ή ασκούμενου εργαζομένου στην οντότητα ή στις οντότητες υποδοχής,

γγ. το ύψος της αμοιβής, το οποίο δεν θα πρέπει να είναι κατώτερο από αυτό που παρέχεται σε ημεδαπούς, οι οποίοι απασχολούνται σε ανάλογες θέσεις, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία,

δδ. οι λοιποί όροι και συνθήκες απασχόλησης που ισχύουν κατά τη διάρκεια της ενδοεταιρικής μετάθεσης, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 4, πλην του σημείου γ' του π.δ. 219/2000,

εε. αποδείξεις ότι ο πολίτης τρίτης χώρας, μετά την ολοκλήρωση της ενδοεταιρικής μετάθεσης, θα μπορέσει να μετατεθεί σε οντότητα που ανήκει στην ίδια επιχείρηση ή όμιλο επιχειρήσεων και είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα.

στ) Προσκομίζει αποδείξεις απασχόλησης εντός της ίδιας επιχείρησης ή του ομίλου επιχειρήσεων, τουλάχιστον δώδεκα (12) συνεχείς μήνες αμέσως πριν από την ημερομηνία της ενδοεταιρικής μετάθεσης, όσον αφορά τα διευθυντικά στελέχη και τους ειδικευμένους εργαζομένους και τουλάχιστον έξι (6) συνεχείς μήνες όσον αφορά τους ασκούμενους εργαζομένους.

ζ) Προσκομίζει τίτλο σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή αποδεικτικά στοιχεία ότι ο πολίτης τρίτης χώρας διαθέτει τα επαγγελματικά προσόντα και την εμπειρία που απαιτούνται στην οντότητα υποδοχής, στην οποία πρόκειται να μετατεθεί σε θέση διευθυντικού στελέχους ή ειδικευμένου εργαζομένου, ή όσον αφορά τους ασκούμενους εργαζομένους, ότι διαθέτει τους απαιτούμενους πανεπιστημιακούς τίτλους.

η) Υποβάλλει, κατά περίπτωση δικαιολογητικά που πιστοποιούν ότι πληροί τις προϋποθέσεις που έχουν τεθεί για τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την άσκηση του νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος στο οποίο αναφέρεται η αίτηση.

θ) Προσκομίζει βεβαίωση ασφάλισης ασθενείας για το σύνολο των κινδύνων που καλύπτονται για τους ημεδαπούς με την επιφύλαξη των υφιστάμενων διμερών συμφωνιών ή ότι έχει υποβάλει αίτηση για ασφάλιση ασθενείας που καλύπτει όλους τους κινδύνους, που συνήθως καλύπτονται για τους ημεδαπούς για τις περιόδους κατά τις οποίες δεν του παρέχεται ανάλογη ασφαλιστική κάλυψη και αντίστοιχα δικαιώματα σε παροχές, λόγω της σύμβασης εργασίας του ή σε συνδυασμό με αυτήν.

Τα υπό σημεία β', γ', δ', ε', ζ', η' και θ' δικαιολογητικά υποβάλλονται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα.

4. Εκτός από τα αποδεικτικά στοιχεία της ανωτέρω παραγράφου, ο πολίτης τρίτης χώρας, ο οποίος υποβάλλει αίτηση εισδοχής ως ασκούμενος εργαζόμενος, προσκομίζει συμφωνία επαγγελματικής εκπαίδευσης σχετικά με την προετοιμασία του για τη μελλοντική θέση στην επιχείρηση ή στον όμιλο επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής του προγράμματος επαγγελματικής εκπαίδευσης, ώστε να αποδεικνύεται ότι σκοπός της διαμονής του είναι να εκπαιδευθεί, προκειμένου να σταδιοδρομήσει ή να εκπαιδευθεί σε τεχνικές ή μεθόδους επιχειρήσεων, της διάρκειας του, καθώς και των προϋποθέσεων βάσει των οποίων ασκείται η εποπτεία του ασκούμενου εργαζομένου κατά τη διάρκεια του προγράμματος.

5. Κατά τη διάρκεια της ενδοεταιρικής μετάθεσης εφαρμόζονται στον υπήκοο τρίτης χώρας οι όροι και οι συνθήκες εργασίας, πλην της αμοιβής, που ισχύουν για τους εργαζόμενους σε παρόμοια κατάσταση στους αντίστοιχους επαγγελματικούς κλάδους και καθορίζονται από την ελληνική εργατική νομοθεσία (νόμοι, διατάγματα, υπουργικές αποφάσεις), την εθνική γενική συλλογική σύμβαση εργασίας, καθώς και από τις ισχύουσες συλλογικές συμβάσεις εργασίας ή διαιτητικές αποφάσεις που έχουν κηρυχθεί γενικώς υποχρεωτικές, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 1876/1990 (Α' 27). Η αμοιβή που παρέχεται στον πολίτη τρίτης χώρας κατά τη διάρκεια ολόκληρης της ενδοεταιρικής μετάθεσης του δεν μπορεί να είναι λιγότερο ευνοϊκή από την αμοιβή που παρέχεται σε ημεδαπούς που απασχολούνται σε ανάλογες θέσεις, σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους και τις ισχύουσες συλλογικές συμβάσεις εργασίας ή διαιτητικές αποφάσεις.»

6. Ο πολίτης τρίτης χώρας δεν γίνεται δεκτός για τους σκοπούς του παρόντος αν αποτελεί απειλή για τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια και τη δημόσια υγεία, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Κεφαλαίου Γ' του παρόντος.

7. Ο αιτών κοινοποιεί στις αρμόδιες αρχές κάθε τροποποίηση κατά τη διάρκεια της διαδικασίας υποβολής της αίτησης που επηρεάζει τα κριτήρια εισδοχής του παρόντος άρθρου.

8. Ο πολίτης τρίτης χώρας που επιθυμεί τη χορήγηση «άδειας ενδοεταιρικής μετάθεσης» στην Ελλάδα, οφείλει, μετά την είσοδο του στη χώρα και πριν από τη λήξη της

εθνικής θεώρησης εισόδου για το σκοπό της ενδοεταιρικής μετάθεσης, να υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση της μαζί με τα οριζόμενα στην απόφαση της παραγράφου 1 του άρθρου 136 δικαιολογητικά. Οι αιτήσεις για τη χορήγηση και ανανέωση της «άδειας ενδοεταιρικής μετάθεσης» κατατίθενται και εξετάζονται από την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής και οι σχετικές αποφάσεις εκδίδονται από τον Υπουργό Μεταναστευτικής Πολιτικής.

9. Η αίτηση για την άδεια ενδοεταιρικής μετάθεσης υποβάλλεται, εφόσον η πρώτη διαμονή στην Ελλάδα αποτελεί τη διαμονή της μεγαλύτερης χρονικής διάρκειας κατά τη διάρκεια της μετάθεσης στην Ε.Ε..

10. Εφόσον, με βάση τα προσκομισθέντα κατά τα ανωτέρω στοιχεία, διαπιστωθεί ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις ενδοεταιρικής μετάθεσης, η Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής χορηγεί την άδεια ενδοεταιρικής μετάθεσης, εντός ενενήντα (90) ημερών από την υποβολή της πλήρους αίτησης από τον ενδιαφερόμενο. Η άδεια εκδίδεται με χρήση του ενιαίου τύπου που θεσπίζεται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1030/2002 του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002 «για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους πολίτες τρίτων χωρών». Στη θέση «παρατηρήσεις» καταχωρείται η ένδειξη «ICT». Οι απορριπτικές αποφάσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν αναλυτική αιτιολογία, κοινοποιούνται στον αιτούντα και στην οντότητα υποδοχής.

11. Η μέγιστη διάρκεια της ενδοεταιρικής μετάθεσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη για τα διευθυντικά στελέχη και τους ειδικευμένους εργαζόμενους και το ένα (1) έτος για τους ασκούμενους εργαζόμενους. Μετά την παρέλευση του χρονικού διαστήματος που έχει οριστεί ως διάρκεια της άδειας, οι ενδοεταιρικός μετατεθέντες υποχρεούνται να εγκαταλείψουν το έδαφος της Ελλάδας. Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, τα διευθυντικά στελέχη και οι εξειδικευμένοι εργαζόμενοι μπορούν να αιτηθούν τη χορήγηση «Μπλε Κάρτας της Ε.Ε.», εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 111 του ν. 4251/2014.

12. Δεν είναι δυνατή η υποβολή αιτήματος εισόδου και διαμονής για τον ίδιο σκοπό πριν την παρέλευση έξι (6) μηνών από τη λήξη της μέγιστης διάρκειας μιας μετάθεσης.

13. Η ισχύς της άδειας ενδοεταιρικής μετάθεσης είναι ετήσια ή ίση με τη διάρκεια της μετάθεσης στην Ελλάδα, εφόσον αυτή είναι βραχύτερη και μπορεί να ανανεωθεί έως τρία (3) έτη κατ' ανώτατο όριο για τα διευθυντικά στελέχη και τους ειδικευμένους εργαζόμενους και έως ένα (1) έτος για τους ασκούμενους εργαζόμενους.

14. Ο αιτών δικαιούται να υποβάλει αίτηση ανανέωσης της άδειας ενδοεταιρικής μετάθεσης, κατά την παράγραφο 13, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών πριν από τη λήξη ισχύος της.

15. Αίτηση για τη χορήγηση ή την ανανέωση άδειας ενδοεταιρικής μετάθεσης απορρίπτεται ή η άδεια ενδοεταιρικής μετάθεσης ανακαλείται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) αν δεν πληρούνται οι όροι των παραγράφων 3 έως 7 του παρόντος άρθρου,

β) αν τα προσκομισθέντα έγγραφα ή η άδεια έχουν αποκτηθεί δολίως ή έχουν πλαστογραφηθεί ή έχουν άλλως νοθευτεί με οποιονδήποτε τρόπο,

γ) αν η οντότητα υποδοχής έχει δημιουργηθεί με μοναδικό σκοπό τη διευκόλυνση της εισόδου ενδοεταιρικός μετατιθέμενων,

δ) αν έχει συμπληρωθεί η μέγιστη διάρκεια διαμονής που ορίζεται στην παράγραφο 13 του παρόντος άρθρου,

ε) αν ο εργοδότης ή η οντότητα υποδοχής δεν εκπληρώνουν τις νομικές τους υποχρεώσεις σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση, τη φορολογία, τα εργασιακά δικαιώματα, τους όρους ή τις συνθήκες εργασίας,

στ) αν η επιχείρηση του εργοδότη ή της οντότητας υποδοχής βρίσκεται ή έχει τεθεί υπό εκκαθάριση, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο περί αφερεγγυότητας ή δεν ασκεί πραγματική οικονομική δραστηριότητα,

ζ) αν έχουν επιβληθεί κυρώσεις στον εργοδότη ή στην οντότητα εισδοχής για αδήλωτη εργασία ή παράνομη απασχόληση, σύμφωνα με το άρθρο 28 του παρόντος και των άρθρων 85, 87 και 88 του ν. 4052/2012 (Α' 41), όπως ισχύει, καθώς και των άρθρων 23, 24 και 25 του ν. 3996/2011 (Α' 170).

η) αν το αίτημα υποβάλλεται πριν την παρέλευση έξι (6) μηνών από τη λήξη της μέγιστης διάρκειας μιας μετάθεσης,

θ) εάν σκοπός ή συνέπεια της προσωρινής παρουσίας του ενδοεταιρικός μετατιθέμενου είναι να παρέμβει ή κατ' άλλο τρόπο να επηρεάσει την έκβαση οποιασδήποτε διαφωνίας ή διαπραγμάτευσης μεταξύ των εργαζομένων και της διοίκησης,

ι) όταν ο ενδοεταιρικός μετατιθέμενος διαμένει στο οικείο κράτος - μέλος για σκοπούς άλλους από εκείνους για τους οποίους του επιτράπηκε η διαμονή,

ια) όταν ο ενδοεταιρικός μετατιθέμενος δεν συμμορφώνεται με τους κανόνες βραχείας και μακράς κινητικότητας του άρθρου 127B.

16. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μεταναστευτικής Πολιτικής, Εξωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, είναι δυνατόν να καθορίζεται ο ανώτατος αριθμός θέσεων για εξειδικευμένους εργαζόμενους και ασκούμενους εργαζόμενους, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια εφαρμογής.

Άρθρο 127B

Κινητικότητα ενδοεταιρικά μετατιθέμενων πολιτών τρίτων χωρών εντός Ε.Ε.

(άρθρα 20, 21, 22, 23 και 26 της Οδηγίας)

1. Οι πολίτες τρίτων χωρών που είναι κάτοχοι έγκυρης άδειας ενδοεταιρικός μετατιθέμενου που έχει εκδοθεί από άλλο πρώτο κράτος-μέλος μπορούν, βάσει της εν λόγω άδειας και ενός έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου και με τους όρους που καθορίζονται στις παραγράφους 2 έως 10 και με την επιφύλαξη των παραγράφων 11 και 12, να εισέρχονται, να διαμένουν και να εργάζονται στην Ελλάδα.

2. Οι πολίτες τρίτων χωρών που είναι κάτοχοι έγκυρης άδειας ενδοεταιρικής μετάθεσης που έχει εκδοθεί από

άλλο κράτος-μέλος δικαιούνται να διαμείνουν στην Ελλάδα και να εργαστούν σε κάθε άλλη οντότητα που είναι εγκατεστημένη σε αυτό και ανήκει στην ίδια επιχείρηση ή όμιλο επιχειρήσεων, για χρονικό διάστημα ενενήντα (90) ημερών κατ' ανώτατο όριο, εντός οποιουδήποτε διαστήματος εκατόν ογδόντα (180) ημερών, στο πλαίσιο βραχείας κινητικότητας, με την επιφύλαξη των όρων του παρόντος άρθρου.

3. Για το σκοπό αυτόν, απαιτείται η οντότητα υποδοχής του πρώτου κράτους-μέλους μετάθεσης να κοινοποιεί στη Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής την πρόθεση του ενδοεταιρικής μετατιθέμενου να εργαστεί σε οντότητα που είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα.

Στην περίπτωση αυτή, η κοινοποίηση διαβιβάζεται: α) είτε κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης στο πρώτο κράτος - μέλος μετάθεσης, αν η κινητικότητα προς την Ελλάδα προβλέπεται ήδη σε αυτό το στάδιο,

β) είτε αφού ο ενδοεταιρικός μετατιθέμενος έχει γίνει δεκτός στο πρώτο κράτος - μέλος μετάθεσης, μόλις εκδηλωθεί η πρόθεση άσκησης του δικαιώματος κινητικότητας προς την Ελλάδα.

4. Στην κοινοποίηση πρέπει να επισυνάπτεται η σύμβαση εργασίας και η επιστολή ανάθεσης αρμοδιοτήτων, οι οποίες προσκομίστηκαν στο πρώτο κράτος - μέλος μετάθεσης και να προσδιορίζεται ειδικώς το χρονικό διάστημα της μετάθεσης λόγω κινητικότητας, αν οι συγκεκριμένες ημερομηνίες δεν προκύπτουν από τα επισυναπτόμενα έγγραφα. Τα ανωτέρω πρέπει να είναι συντεταγμένα στην ελληνική γλώσσα.

5. Αν η κοινοποίηση πραγματοποιείται σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 3 και όταν η αρμόδια υπηρεσία δεν προβάλλει καμία αντίρρηση ενώπιον του πρώτου κράτους-μέλους μετάθεσης, σύμφωνα με την παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου, η κινητικότητα του ενδοεταιρικής μετατιθέμενου προς την Ελλάδα μπορεί να λάβει χώρα οποτεδήποτε εντός της διάρκειας ισχύος της άδειας ενδοεταιρικής μετάθεσης.

6. Σε περίπτωση που η κοινοποίηση έχει λάβει χώρα σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 2, η κινητικότητα μπορεί να αρχίσει μετά την κοινοποίηση στην Ελλάδα, άμεσα ή οποτεδήποτε στη συνέχεια, εντός της διάρκειας ισχύος της άδειας ενδοεταιρικής μετάθεσης.

7. Εντός είκοσι (20) ημερών από τη λήψη της κοινοποίησης, η αρμόδια αρχή μπορεί να διατυπώσει αντίρρηση όσον αφορά την κινητικότητα του ενδοεταιρικής μετατιθέμενου προς το έδαφος της, εφόσον:

α) δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 5, του άρθρου 127Α του παρόντος,

β) τα προσκομισθέντα έγγραφα έχουν αποκτηθεί δωλώς ή έχουν πλαστογραφηθεί ή έχουν άλλως νοθευτεί,

γ) έχει συμπληρωθεί η μέγιστη διάρκεια διαμονής σύμφωνα με την παράγραφο 13 του άρθρου 127Α ή την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

Η αντίρρηση γνωστοποιείται αμελλητί στις αρμόδιες αρχές του πρώτου κράτους - μέλους μετάθεσης και στην οντότητα υποδοχής του κράτους αυτού.

8. Αν η αντίρρηση για την κινητικότητα διατυπωθεί πριν λάβει χώρα η κινητικότητα στην Ελλάδα, ο ενδοεταιρικός μετατιθέμενος δεν επιτρέπεται να εργαστεί στη χώρα στο πλαίσιο της ενδοεταιρικής μετάθεσης. Σε περίπτωση που η κινητικότητα έχει ήδη αρχίσει, εφαρμόζονται οι παράγραφοι 15 και 16 του παρόντος άρθρου.

9. Όταν η άδεια του ενδοεταιρικής μετατιθέμενου ανανεώνεται από το πρώτο κράτος - μέλος μετάθεσης εντός της μέγιστης διάρκειας που προβλέπεται στην παράγραφο 13 του άρθρου 127Α, η ανανεωμένη άδεια συνεχίζει να επιτρέπει στον κάτοχο της να εργαστεί στη χώρα, με την επιφύλαξη της μέγιστης διάρκειας που ορίζεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

10. Οι ενδοεταιρικός μετατιθέμενοι που θεωρείται ότι συνιστούν απειλή για τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία, δεν επιτρέπεται να εισέλθουν ή να διαμείνουν στη χώρα.

11. Πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι είναι κάτοχοι έγκυρης άδειας ενδοεταιρικής μετάθεσης που έχει εκδοθεί από το πρώτο κράτος - μέλος μετάθεσης και οι οποίοι προτίθενται να διαμείνουν στην Ελλάδα και να εργαστούν σε οποιαδήποτε άλλη οντότητα που είναι εγκατεστημένη στην επικράτεια της και ανήκει στην ίδια επιχείρηση ή όμιλο επιχειρήσεων, για διάστημα άνω των ενενήντα (90) ημερών, στο πλαίσιο μακράς κινητικότητας, μπορούν να παραμείνουν και να εργαστούν στην Ελλάδα με βάση την άδεια ενδοεταιρικής μετάθεσης που έχει εκδοθεί από το πρώτο κράτος - μέλος και κατά τη διάρκεια της ισχύος της, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 έως 10.

12. Αν ο ενδοεταιρικός μετατιθέμενος διέρχεται τα εξωτερικά ελληνικά σύνορα με βάση άδεια ενδοεταιρικής μετάθεσης που έχει εκδοθεί από κράτος-μέλος μετάθεσης που δεν εφαρμόζει πλήρως το κεκτημένο Σένγκεν, πρέπει να υποβάλει στην αρμόδια ελληνική συνοριακή αρχή αντίγραφο της κοινοποίησης της παραγράφου 3, ως απόδειξη του ότι μετακινείται στην Ελλάδα με σκοπό την ενδοεταιρική μετάθεση.

13. Σε περίπτωση που η Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής ανακαλέσει, σύμφωνα με την παράγραφο 15 του άρθρου 127Α, άδεια ενδοεταιρικής μετάθεσης, η οποία προβλέπει κινητικότητα σε δεύτερο κράτος - μέλος μετάθεσης, οφείλει να ενημερώσει αμελλητί τις αρχές του δεύτερου κράτους-μέλους.

14. Η οντότητα υποδοχής ενημερώνει την αρμόδια αρχή για κάθε τροποποίηση που επηρεάζει τις προϋποθέσεις, βάσει των οποίων έχει επιτραπεί η κινητικότητα.

15. Ο ενδοεταιρικός μετατιθέμενος οφείλει να παύσει πάραυτα κάθε εργασιακή δραστηριότητα και να εγκαταλείψει την Ελληνική Επικράτεια αν:

α) η αρμόδια αρχή δεν έχει λάβει κοινοποίηση σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4 ή β) η αρμόδια αρχή έχει διατυπώσει αντίρρηση για την κινητικότητα, σύμφωνα με την παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου ή

γ) η άδεια ενδοεταιρικής μετάθεσης χρησιμοποιείται για σκοπούς άλλους από εκείνους για τους οποίους εκδόθηκε ή

δ) οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες επετράπη η κινητικότητα δεν πληρούνται πλέον.

γ) Κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παραγράφου 1β του άρθρου 75 του παρόντος και με την επιφύλαξη της αρχής της προτίμησης των πολιτών της Ένωσης, όπως εκφράζεται στις σχετικές διατάξεις των αντίστοιχων πράξεων προσχώρησης, τα μέλη της οικογένειας του ενδοεταίρικώς μετατιθέμενου, στα οποία έχει αναγνωρισθεί η δυνατότητα οικογενειακής επανένωσης, έχουν δικαίωμα πρόσβασης στην απασχόληση με εξαρτημένη εργασία και την παροχή υπηρεσιών ή έργου.

Άρθρο 127Δ

Δικαιώματα ενδοεταίρικώς μετατιθέμενων πολιτών τρίτων χωρών
(άρθρα 17 και 18 της Οδηγίας)

1. Κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας ενδοεταίρικώς μετάθεσης, ο κάτοχός της έχει δικαίωμα:

α) ελεύθερης πρόσβασης σε ολόκληρη την επικράτεια με τον περιορισμό των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 4251/2014,

β) άσκησης της συγκεκριμένης δραστηριότητας απασχόλησης για την οποία έχει λάβει την άδεια, σε οποιαδήποτε οντότητα υποδοχής εγκαταστημένη στην Ελλάδα που ανήκει στην εργοδότη επιχείρηση ή στον όμιλο επιχειρήσεων.

2. Ανεξάρτητα από το δίκαιο που διέπει τη σχέση εργασίας και με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 127Α, οι ενδοεταίρικώς μετατιθέμενοι που γίνονται δεκτοί βάσει της παρούσας Οδηγίας απολαύουν τουλάχιστον ίσης μεταχείρισης με τους αποσπασμένους εργαζόμενους που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του π.δ. 219/2000 σχετικά με τους όρους και τις συνθήκες απασχόλησης, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 4 του σημείου γ'.

3. Οι ενδοεταίρικώς μετατιθέμενοι απολαύουν ίσης μεταχείρισης με τους ημεδαπούς όσον αφορά:

α) Την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, της προσχώρησης και της συμμετοχής σε οργάνωση εργαζομένων ή εργοδοτών ή οποιαδήποτε επαγγελματική οργάνωση, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των πλεονεκτημάτων που παρέχονται από τις οργανώσεις αυτές, όπως δικαίωμα στην ανάληψη συνδικαλιστικής δράσης και συμμετοχής σε απεργία, δικαίωμα διαπραγμάτευσης και σύναψης συλλογικών συμβάσεων και υπό την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων για τη δημόσια τάξη και τη δημόσια ασφάλεια.

β) Την αναγνώριση των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων επαγγελματικών προσόντων, σύμφωνα με τις σχετικές εθνικές διαδικασίες.

γ) Τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας σχετικά με τους κλάδους κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 883/2004 του Συμβουλίου, εκτός εάν το δίκαιο της χώρας προέλευσης ισχύει δυνάμει διμερών συμφωνιών ή του εθνικού δικαίου του κράτους - μέλους όπου παρέχεται η εργασία, εξασφαλίζοντας ότι οι ενδοεταίρικώς μετατιθέμενοι καλύπτονται από τη νομοθεσία κοινωνικής ασφάλισης σε μία από αυτές τις χώρες. Σε περίπτωση κινητικότητας εντός της Ε.Ε., και με την επιφύλαξη διμερών συμφωνιών που διασφαλίζουν ότι ο ενδοεταίρικώς μετατιθέμε-

νος καλύπτεται από την εθνική νομοθεσία της χώρας προέλευσης, εφαρμόζεται αναλόγως ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 1231/2010.

δ) Με την επιφύλαξη του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1231/2010 και των διμερών συμφωνιών, την καταβολή των εκ του νόμου συντάξεων γήρατος, αναπηρίας και θανάτου βάσει της προηγούμενης απασχόλησης των ενδοεταίρικώς μετατιθέμενων, οι οποίες έχουν αποκτηθεί από ενδοεταίρικώς μετατιθέμενους, που μετακομίζουν σε τρίτη χώρα ή τους νόμιμους κληρονόμους τους, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 883/2004, με τις ίδιες συνθήκες και με τον ίδιο συντελεστή, όπως και οι Έλληνες πολίτες όταν μετακομίζουν στην τρίτη χώρα.

ε) Την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών που προσφέρονται στο κοινό, με εξαίρεση τις διαδικασίες για την απόκτηση στέγης, όπως προβλέπονται από το ελληνικό δίκαιο, με την επιφύλαξη της ελευθερίας των συμβάσεων σύμφωνα με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο και τις υπηρεσίες που παρέχουν οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης.

4. Το δικαίωμα ίσης μεταχείρισης που προβλέπεται στην παράγραφο 3 δεν θίγει το δικαίωμα των αρμόδιων υπηρεσιών να ανακαλούν ή να αρνούνται να ανανεώσουν την άδεια διαμονής που εκδίδεται βάσει των διατάξεων του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο 127 Ε

Στατιστικές
(άρθρο 24 της Οδηγίας)

Το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής μία φορά κάθε έτος και για πρώτη φορά με έτος αναφοράς το 2017 και όχι αργότερα από τις 30 Ιουνίου 2018, ανακοινώνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 862/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Ιουλίου 2007 (ΕΕ L 199 της 31.7.2007), στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των αδειών ενδοεταίρικώς μετάθεσης που εκδόθηκαν για πρώτη φορά και, ενδεχομένως, των κοινοποιήσεων που ελήφθησαν σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 127Β, και στο μέτρο του δυνατού, για τον αριθμό των ενδοεταίρικώς μετατιθέμενων, των οποίων η άδεια έχει παραταθεί, ανανεωθεί ή ανακληθεί. Οι στατιστικές αυτές κατανέμονται ανά ιθαγένεια, διάρκεια ισχύος της άδειας και, στο μέτρο του δυνατού, ανά οικονομικό τομέα και θέση του μετατιθέμενου».

ΜΕΡΟΣ Γ

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΑΣΥΛΟΥ

Άρθρο 28

Τροποποίηση του ν. 4375/2016 (Α' 51)

1. Στην παρ. 5 του άρθρου 2 του ν. 4375/2016 προστίθενται τέσσερα εδάφια ως εξής:

«Με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου ή του Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής δύνανται να συνιστώνται ομάδες εργασίας από υπαλλήλους της Υπηρεσίας Ασύλου ή της Αρχής Προσφυγών αντίστοιχα, οι οποίες

λειτουργούν εκτός του κανονικού ωραρίου εργασίας και εκτός του χρόνου που καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση, δυνητικά δε και εκτός έδρας, με σκοπό την αύξηση του αριθμού αποφάσεων επί αιτημάτων ασύλου και κάθε συναφή υποστηρικτική δράση, κατόπιν αίτησης ή συναίνεσης των υπαλλήλων. Η απόφαση αιτιολογείται ειδικά και εντάσσεται στο πλαίσιο χρηματοδοτούμενων ή συγχρηματοδοτούμενων εθνικών, ενωσιακών και διεθνών προγραμμάτων. Η απόφαση της σύστασης ομάδας εργασίας απαιτείται να περιγράφει λεπτομερώς το παραδοτέο έργο, το χρόνο παράδοσης, να ορίζει υπόλογο και κάθε άλλη συναφή λεπτομέρεια. Για την αποζημίωση των ομάδων εργασίας ισχύουν οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 21 του ν. 4354/2015 (Α' 176).».

2. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο Διοικητικός Διευθυντής διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής, κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης ενδιαφέροντος και σύμφωνα με τη διαδικασία επιλογής των παραγράφων 9 και 10.».

3. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 5 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι Δικαστικοί Λειτουργοί, μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών αντικαθίστανται με κοινή απόφαση των Υπουργών Μεταναστευτικής Πολιτικής, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών, με την ίδια διαδικασία του ορισμού τους μετά από αίτηση τους. Μπορούν επίσης να αντικαθίστανται με την ίδια διαδικασία σε περίπτωση σημαντικών και αδικαιολόγητων καθυστερήσεων κατά τη διεκπεραίωση των υποθέσεων αιτούντων διεθνή προστασία, με όμοια κοινή υπουργική απόφαση, μετά από σύμφωνη γνώμη του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων.».

4. Οι παράγραφοι 9 και 10 του άρθρου 5 του ν. 4375/2016 αντικαθίστανται ως εξής:

«9. Με απόφαση του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής συγκροτείται τριμελής Επιτροπή Επιλογής, στην οποία ανατίθεται η εξέταση των υποψηφιοτήτων και η εισήγηση τριών υποψηφίων για τη θέση του Διοικητικού Διευθυντή της Κεντρικής Υπηρεσίας της Αρχής Προσφυγών. Η Επιτροπή Επιλογής αποτελείται: α) από τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής ως πρόεδρο, β) από έναν Σύμβουλο του ΑΣΕΠ και τον αναπληρωτή του ως μέλος, γ) από ένα μέλος του Διδακτικού Επιστημονικού Προσωπικού ΑΕΙ νομικών, πολιτικών επιστημών της χώρας ως μέλος και τον αναπληρωτή του με όμοια προσόντα, που υποδεικνύονται από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες.

10. Τα μέλη της Επιτροπής Επιλογής υποδεικνύονται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος εκ μέρους του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής. Παρελθούσης απράκτου της ανωτέρω αποκλειστικής προθεσμίας ή σε περίπτωση που η επιτροπή δεν εκδώσει εισήγηση εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής υποψηφιοτήτων, ο Διοικητικός Διευθυντής διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής.».

5. Το στοιχείο ε' του άρθρου 34 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε. «Τελεσίδικη απόφαση» είναι η απόφαση που ορίζει εάν ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής αναγνωρίζεται ή όχι πρόσφυγας ή δικαιούχος επικουρικής προστασίας, η οποία: (α) εκδίδεται επί της ενδικοφανούς προσφυγής της παρ. 5 του άρθρου 7 ή (β) δεν υπόκειται πλέον σε άσκηση της ως άνω προσφυγής, λόγω παρόδου απράκτων των προθεσμίων άσκησής της. Κατά της τελεσίδικης απόφασης μπορεί να ασκηθεί η αίτηση ακύρωσης του άρθρου 64.».

6. Το α' εδάφιο του στοιχείου κ' του άρθρου 34 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«κ. «Μεταγενέστερη αίτηση» είναι η αίτηση για παροχή διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται μετά από απόφαση που δεν υπόκειται πλέον σε άσκηση του ενδίκου βοηθήματος του άρθρου 64 ή απόφαση διακοπής της εξέτασης της αίτησης, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 47.».

7. Στο άρθρο 36 του ν. 4375/2016 προστίθεται παράγραφος 11 ως εξής:

«11. Αν υφίσταται επείγουσα ανάγκη, η Υπηρεσία Ασύλου μπορεί να επικουρείται από ελληνόγλωσσο προσωπικό που διατίθεται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο για τη διενέργεια των καταγραφών των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, την ανάλογη εφαρμογή της περίπτωσης β' της παραγράφου 4 του άρθρου 60 και για κάθε άλλη διοικητική ενέργεια που αφορά τη διεκπεραίωση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας.».

8. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 47 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Στις περιπτώσεις που έχει εκδοθεί πράξη διακοπής ο αιτών έχει δικαίωμα με αίτηση του, εντός εννέα (9) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της πράξης διακοπής, να ζητήσει από την αρχή που έλαβε την απόφαση, τη συνέχιση της διαδικασίας εξέτασης της υπόθεσής του, εφόσον θεμελιώνει με συγκεκριμένα στοιχεία ότι η πράξη διακοπής εκδόθηκε υπό συνθήκες ανεξάρτητες από τη θέλησή του.».

9. Το εδάφιο α' της παρ. 2 του άρθρου 51 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η εξέταση των αιτήσεων ολοκληρώνεται το ταχύτερο δυνατόν και σε κάθε περίπτωση εντός έξι (6) μηνών στις περιπτώσεις εφαρμογής της κανονικής διαδικασίας ή τριάντα (30) ημερών στις περιπτώσεις εφαρμογής της ταχύρρυθμης διαδικασίας.».

10. Στο τέλος του άρθρου 53 του ν. 4375/2016 προστίθεται παράγραφος ως εξής:

«Ειδικά κατά τη διαδικασία του άρθρου 60, οι Αρχές Παραλαβής ή οι Αρχές Απόφασης, και ιδίως τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου ή τα Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου, μπορούν να παραπέμπουν τον αιτούντα στο Κλιμάκιο Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης για την εκτίμηση της ευαλωτότητας, σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 14. Μετά την ολοκλήρωση της ιατρικής και ψυχοκοινωνικής εκτίμησης, το Κλιμάκιο, με εισήγησή του, ενημερώνει τον Προϊστάμενο του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου. Η εισήγηση κοινοποιείται και στον

Διοικητή του Κέντρου για την κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών των αιτούντων.».

11. Το α' εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 59 του ν. 4375/2016 τροποποιείται ως εξής:

«2. Η μεταγενέστερη αίτηση εξετάζεται εντός πέντε (5) ημερών κατ' αρχάς σε προκαταρκτικό στάδιο, κατά το οποίο ερευνάται εάν έχουν προκύψει ή έχουν υποβληθεί από τον αιτούντα νέα ουσιώδη στοιχεία.».

12. Το α' εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 59 του ν. 4375/2016 τροποποιείται ως εξής:

«Εάν κατά την προκαταρκτική εξέταση της παραγράφου 2 προκύψουν ή υποβληθούν από τον αιτούντα νέα ουσιώδη στοιχεία, τα οποία ο αιτών χωρίς υπαιτιότητα του δεν μπόρεσε να επικαλεστεί κατά της εξέτασης της προγενέστερης αίτησης και τα οποία επηρεάζουν την κρίση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας, η αίτηση κρίνεται παραδεκτή, εξετάζεται περαιτέρω σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους και του χορηγείται δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία.».

13. Στο άρθρο 59 του ν. 4375/2016 προστίθεται παράγραφος 9 ως εξής:

«9. Δεν επιτρέπεται η παραμονή στη χώρα ενός αιτούντος άσυλο που: α) υποβάλλει πρώτη μεταγενέστερη αίτηση η οποία απορρίπτεται ως απαράδεκτη απλώς για να καθυστερήσει ή να παρεμποδίσει την απόφαση εκτέλεσης απομάκρυνσης ή β) υποβάλλει δεύτερη μεταγενέστερη αίτηση μετά την έκδοση τελεσίδικης απόφασης με την οποία η πρώτη μεταγενέστερη απορρίφθηκε ως απαράδεκτη ή αβάσιμη.».

14. Μετά το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παρ. 4 του άρθρου 60 του ν. 4375/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η προθεσμία της παραγράφου 6 του άρθρου 61 είναι δεκαπέντε (15) ημέρες.»

15. Η παρ. 5 του άρθρου 61 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«5. Οι προσφυγές κατατίθενται στις αρχές παραλαβής και διαβιβάζονται στην Αρχή Προσφυγών αμελλητί, αρχικά με τον ηλεκτρονικό και εν συνεχεία με το διοικητικό φάκελο.».

16. Η παρ. 6 του άρθρου 61 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«6. Αν η απόφαση του πρώτου βαθμού δεν επιδοθεί για οποιονδήποτε λόγο, η προθεσμία της προσφυγής είναι τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία λήξης του δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία ή, εφόσον η ισχύς του δελτίου λήξει πριν την έκδοση της απόφασης, τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης.».

17. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 62 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο προσφεύγων και η Υπηρεσία Ασύλου δύνανται να καταθέσουν συμπληρωματικά στοιχεία ή υπόμνημα επί ποινή απαραδέκτου το αργότερο δύο (2) ημέρες πριν από τη συζήτηση της προσφυγής.».

18. Το α' εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 62 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Προσφυγές που έχουν υποβληθεί μετά την πάροδο των προθεσμιών της παραγράφου 1 του άρθρου 61

συζητούνται κατά προτεραιότητα το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών από την κατάθεση της προσφυγής. Αν ο προσφεύγων αποδείξει με έγγραφα στοιχεία ότι η εκπρόθεσμη άσκηση οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας, οι προσφυγές κρίνονται στην ουσία, άλλως απορρίπτονται ως απαράδεκτες.».

19. Η παρ. 7 του άρθρου 62 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Η συζήτηση και έκδοση απόφασης επί των προσφυγών ολοκληρώνεται το ταχύτερο δυνατόν από την κατάθεση της προσφυγής και σε κάθε περίπτωση εντός τριών (3) μηνών στις περιπτώσεις εφαρμογής της κανονικής διαδικασίας ή σαράντα (40) ημερών στις περιπτώσεις εφαρμογής της ταχύρρυθμης διαδικασίας.».

Αν ο Πρόεδρος ή μέλος Επιτροπής κωλύεται να συμμετέχει σε τρεις (3) τουλάχιστον συνεχόμενες συνεδριάσεις, είναι δυνατή η προσωρινή αντικατάστασή του για τρεις (3) μήνες, με δυνατότητα ανανέωσης, εφόσον το κώλυμα εξακολουθεί. Για την αντικατάσταση ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 5 για τον ορισμό Προέδρου ή μέλους της Επιτροπής. Με την εκ νέου ανάληψη καθηκόντων του κωλυμένου Προέδρου ή μέλους της Επιτροπής παύει η αντικατάσταση. Υποθέσεις, οι οποίες έχουν συζητηθεί από τον κωλυόμενο Πρόεδρο ή μέλος και επί των οποίων δεν έχει εκδοθεί απόφαση, εισάγονται προς επανασυζήτηση στην ίδια Επιτροπή με αντικατάσταση ή αναπλήρωση του κωλυμένου Προέδρου ή μέλους, η δε απόφαση εκδίδεται από τη σύνθεση αυτή.».

20. Στην παρ. 8 του άρθρου 62 του ν. 4375/2016, προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά στις ανάλογες περιπτώσεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 40, η επίδοση μπορεί να γίνεται εναλλακτικά:

α. προς τον αντίκλητο του ή προς τον δικηγόρο, ο οποίος υπέγραψε την προσφυγή ή παρέστη κατά τη συζήτηση της προσφυγής ή κατέθεσε υπόμνημα ενώπιον της Επιτροπής Προσφυγών, ή

β. στον διοικητή του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή στον προϊστάμενο της Δομής Προσωρινής Υποδοχής ή Προσωρινής Φιλοξενίας, όπου ο προσφεύγων έχει δηλώσει ότι διαμένει, ή

γ. με ανάρτηση της απόφασης σε ειδικό ιστότοπο. Ο προσφεύγων κατά την κατάθεση της προσφυγής λαμβάνει μοναδικό κωδικό για την πρόσβαση του και του γνωστοποιούνται, εγγράφως και σε γλώσσα που κατά δήλωση του γνωρίζει, οι οδηγίες για την παρακολούθηση της έκβασης της προσφυγής του. Η επίδοση θεωρείται ότι συντελείται μετά την πάροδο δέκα (10) ημερών από την ανάρτηση.».

21. Στο άρθρο 62 του ν. 4375/2016, προστίθεται παράγραφος 9 ως εξής:

«9. Αναπομπή της υπόθεσης στον πρώτο βαθμό επιτρέπεται μόνο στην περίπτωση του στοιχείου γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 61.».

22. Στην παρ. 4 του άρθρου 80 του ν. 4375/2016, προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Αν η ως άνω θητεία δεν παραταθεί μετά την 31η Δεκεμβρίου 2016 και ανεξάρτητα από την έναρξη

λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών σύμφωνα με την παράγραφο 1, οι ως άνω εκκρεμείς προσφυγές εξετάζονται από τις Επιτροπές Προσφυγών των άρθρων 26 και 32 του π.δ. 114/2010 (Α' 195), σύμφωνα με τη διαδικασία του παρόντος νόμου και υπό την αρμοδιότητα του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής. Οι ως άνω Επιτροπές διατηρούν παράλληλα την αρμοδιότητα της εξέτασης των προσφυγών του π.δ. 114/2010, σύμφωνα με την εκεί προβλεπόμενη διαδικασία και υπό την αρμοδιότητα του Υπουργού Εσωτερικών. Οι Επιτροπές με τις αποκλειστικές αρμοδιότητες των προηγούμενων εδαφίων υπάγονται στην Αρχή Προσφυγών και, μέχρι την έναρξη λειτουργίας της, στην Αρχή Προσφυγών του μεταβατικού σταδίου της παραγράφου 2. Οι σχετικές με τη σύσταση, τη λειτουργία τους και με κάθε άλλη λεπτομέρεια υπουργικές αποφάσεις εκδίδονται από τον Υπουργό Μεταναστευτικής Πολιτικής. Το Υπουργείο Εσωτερικών υποστηρίζει τις Επιτροπές Προσφυγών με προσωπικό γραμματειακής υποστήριξης που διατίθεται από τις υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας και με παραχώρηση χώρων για τη λειτουργία των Επιτροπών. Για το συντονισμό των Επιτροπών και του προσωπικού που δραστηριοποιείται σε αυτές, με απόφαση του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής διορίζεται Συντονιστής, ο οποίος είναι πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, με διοικητική ικανότητα και εξειδίκευση ή εμπειρία στους τομείς της διεθνούς προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή του διεθνούς ή του διοικητικού δικαίου.»

23. Η παρ. 26 του άρθρου 80 του ν. 4375/2016 τροποποιείται ως εξής:

«26. Η εξαιρετική διαδικασία της παραγράφου 4 του άρθρου 60 εφαρμόζεται έως τις 31.12.2018.»

24. Η παρ. 11 του άρθρου 5 του ν. 4375/2016 (Α'51) καταργείται.

25. Το στοιχείο δ.γγ' του άρθρου 41 του ν. 4375/2016 καταργείται.

Άρθρο 29

Τροποποίηση του ν. 3068/2002 (Α' 274) και του Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ.

1. Το α' εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 3068/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) την αναγνώριση αλλοδαπού ως πρόσφυγα, υπό την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης, που κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του ν.δ. 3989/1959 (Α' 201) και του συναφούς πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης του 1967, που κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του α.ν. 389/1968 (Α' 125). Στις περιπτώσεις αυτές η δικάσιμος ορίζεται αμέσως και δεν μπορεί να απέχει πέραν των σαράντα πέντε (45) ημερών από την κατάθεση. Η σχετική απόφαση εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από τη συζήτηση. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του π.δ. 18/1989.»

2. Στο άρθρο 15 του ν. 3068/2002, προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Στις ακυρωτικές διαφορές της περίπτωσης α' της παραγράφου 3, μετά από αίτηση αναστολής εκτέλεσης παρέχεται σε ένα στάδιο προσωρινή δικαστική προστασία από τον αρμόδιο πρόεδρο με την έκδοση συνοπτικά αιτιολογημένης απόφασης. Εντός δύο (2) εργασίμων

ημερών από την κατάθεσή της η αίτηση κοινοποιείται με επιμέλεια του αιτούντος προς τον αρμόδιο Υπουργό ο οποίος οφείλει, στην περίπτωση αυτή, να διαβιβάσει στο δικαστήριο το φάκελο της υπόθεσης μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίηση. Μέσα στην ίδια προθεσμία ο Υπουργός μπορεί να διατυπώσει τις απόψεις του και ο αιτών να προσκομίσει τα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία στηρίζει τους ισχυρισμούς του. Η απόφαση του προέδρου επί της αίτησης εκδίδεται μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από την πάροδο των ανωτέρω προθεσμιών, εφόσον έχει προσκομιστεί στο δικαστήριο το οικείο αποδεικτικό κοινοποίησης. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του π.δ. 18/1989.»

3. Στην παρ. 6 του άρθρου 4 του ν. 1756/1988 «Κώδικας οργανισμού δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργιών» (Α' 35), προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής:

«δ) Στα διοικητικά εφετεία, στα οποία λειτουργούν τουλάχιστον πέντε (5) τμήματα, δύναται να συνιστώνται, με απόφαση του τριμελούς συμβουλίου διεύθυνσης ή του προϊστάμενου του δικαστηρίου, ειδικά τμήματα για την εκδίκαση διαφορών που προκύπτουν από την εφαρμογή της νομοθεσίας για παροχή διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται ανωτέρω στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο της περίπτωσης α', καθώς και στην περίπτωση β'.»

ΜΕΡΟΣ Δ

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Άρθρο 30

Τροποποίηση του ν. 4375/2016 (Α' 51)

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4375/2016, προστίθενται τελευταία εδάφια ως εξής:

«Τον Διευθυντή που απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει στα καθήκοντά του ο Προϊστάμενος του Τμήματος Συντονισμού της Κεντρικής Υπηρεσίας Ασύλου. Ο Προϊστάμενος του Τμήματος Συντονισμού της Κεντρικής Υπηρεσίας Ασύλου ασκεί τα καθήκοντα του παραπάνω εδαφίου σε περίπτωση παύσης ή λήξης της θητείας του Διευθυντή και μέχρι το διορισμό νέου Διευθυντή.»

β. Η υποπαράγραφος α' ισχύει από 1.1.2018.

2. Στην παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 4375/2016, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Αν ο Διοικητής αδυνατεί προσωρινά να ασκήσει τα καθήκοντα του, ο Διευθυντής της υπηρεσίας με απόφαση του ορίζει αναπληρωτή Διοικητή από το υπηρετούν προσωπικό.»

3. Το β' εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 11 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στις δομές αυτές προϊστάται υπάλληλος του Δημοσίου ή ιδιώτης, πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με ικανότητα και εμπειρία στη διοίκηση ή/και εξειδίκευση στο πεδίο των δικαιωμάτων του ανθρώπου, ο οποίος διορίζεται με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας ή συμβάλλεται με το Δημόσιο με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου διάρκειας ενός (1) έτους που μπορεί να ανανεώνεται έως δύο (2) φορές, κατόπιν ανοικτής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος του Διευθυντή.»

4. Η παρ. 14 του άρθρου 11 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«14. Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης λειτουργούν όλο το εικοσιτετράωρο, όλες τις ημέρες της εβδομάδας, συμπεριλαμβανομένων των Κυριακών, αργιών και εξαιρέσιμων ημερών, με το σύστημα εναλλαγής βαρδιών. Με απόφαση του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής καθορίζονται τα ειδικότερα καθήκοντα και υποχρεώσεις του προσωπικού των Περιφερειακών Υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, το εργασιακό καθεστώς, οι όροι και το ωράριο απασχόλησης, η ρύθμιση υπερωριακής απασχόλησης, η οποία σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ξεπερνά τα εκάστοτε προβλεπόμενα από ειδικές νομοθετικές διατάξεις ανώτατα χρονικά όρια εργασίας, καθώς και τα ειδικότερα ζητήματα, πλην των περιπτώσεων που με την αλλαγή του ωραρίου απασχόλησης προκαλείται επιπλέον δαπάνη, οπότε απαιτείται κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Μεταναστευτικής Πολιτικής.»

5. Η παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Μεταναστευτικής Πολιτικής και Οικονομικών συνιστώνται ή καταργούνται οργανικές θέσεις προσωπικού της Κεντρικής Υπηρεσίας και των Περιφερειακών Υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης.»

6. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται το π.δ. 220/2007 (Α' 251) με εξαίρεση την παράγραφο 1 του άρθρου 19, που διατηρείται σε ισχύ.

Άρθρο 31

Τροποποίηση του ν. 4251/2014 (Α' 80)

1. Το στοιχείο λε' του άρθρου 1 του ν. 4251/2014, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«λε) Μέλος οικογένειας Έλληνα πολίτη:

(α) ο/η σύζυγος,

(β) ο/η σύντροφος με τον/την οποίο/α ο/η Έλληνας πολίτης έχει συνάψει σύμφωνα συμβίωσης εφόσον τούτο καταρτίστηκε στην Ελλάδα ή ενώπιον ελληνικής προξενικής αρχής,

(γ) ανεξαρτήτως ιθαγένειας: οι κατιόντες, συγγενείς εξ αίματος σε ευθεία γραμμή, των συζύγων ή των συντρόφων, οι οποίοι είναι κάτω των 21 ετών ή ανεξαρτήτως ηλικίας, εφόσον είναι συντηρούμενοι, καθώς και εκείνοι του/της συζύγου ή του/της συντρόφου, όπως ορίζεται στην περίπτωση β' κατά την ανωτέρω διάκριση, ως προς την ηλικία, καθώς και τα τέκνα που έχουν υιοθετηθεί, επίσης κατά την ανωτέρω διάκριση,

(δ) ανεξαρτήτως ιθαγένειας, οι συντηρούμενοι απευθείας ανιόντες, καθώς και εκείνοι του/της συζύγου ή του/της συντρόφου, όπως ορίζεται στην περίπτωση β',

(ε) κάθε άλλο μέλος της οικογένειας Έλληνα πολίτη ή του ετέρου των συζύγων ή συντρόφων, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, το οποίο δεν εμπίπτει στα αναφερόμενα στις ανωτέρω περιπτώσεις πρόσωπα, εφόσον το μέλος τούτο συντηρείται από Έλληνα πολίτη ή τον έτερο των συζύγων ή των συντρόφων και σοβαροί λόγοι υγείας καθιστούν

απολύτως αναγκαία την προσωπική φροντίδα του εν λόγω μέλους της οικογένειας από τον Έλληνα πολίτη.»

2. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 της περίπτωσης Α' του άρθρου 16 του ν. 4251/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ως μέλη της οικογένειας νοούνται:

(α) ο έτερος των συζύγων ή των συντρόφων με τον/την οποίο/α ο/η πολίτης τρίτης χώρας έχει συνάψει σύμφωνα συμβίωσης,

(β) τα άγαμα κοινά τέκνα των συζύγων ή συντρόφων κάτω των 21 ετών,

(γ) τα άγαμα τέκνα του συντηρούμενου ή του ετέρου των συζύγων ή συντρόφων, εφόσον η επιμέλεια έχει νομίμως ανατεθεί για μεν τα τέκνα του/της συντηρούμενου σε αυτόν/αυτήν για δε τα τέκνα του/της ετέρου των συζύγων ή συντρόφων σε αυτόν/αυτήν κάτω των 21 ετών,

(δ) οι απευθείας ανιόντες των συζύγων ή συντρόφων.»

3. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 της περίπτωσης Β' του άρθρου 16 του ν. 4251/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ως μέλη της οικογένειας νοούνται:

(α) ο έτερος των συζύγων ή των συντρόφων με τον/την οποίο/α ο/η πολίτης τρίτης χώρας έχει συνάψει σύμφωνα συμβίωσης,

(β) τα άγαμα κοινά τέκνα των συζύγων ή συντρόφων κάτω των 21 ετών,

(γ) τα άγαμα τέκνα του συντηρούμενου ή του ετέρου των συζύγων ή συντρόφων, εφόσον η επιμέλεια έχει νομίμως ανατεθεί για μεν τα τέκνα του/της συντηρούμενου σε αυτόν/αυτήν για δε τα τέκνα του/της ετέρου των συζύγων ή συντρόφων σε αυτόν/αυτήν κάτω των 21 ετών,

(δ) οι απευθείας ανιόντες των συζύγων ή των συντρόφων.»

4. Οι παράγραφοι 1 έως 5 του άρθρου 19 του ν. 4251/2014, αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μπορεί κατ' εξαίρεση να χορηγεί άδεια διαμονής διάρκειας τριών (3) ετών, σε πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν στην Ελλάδα. Η άδεια διαμονής μπορεί να ανανεώνεται για έναν από τους λοιπούς λόγους του παρόντος Κώδικα. Αίτημα χορήγησης άδειας διαμονής έχει δικαίωμα να καταθέσει ο πολίτης τρίτης χώρας, εφόσον αποδεικνύει με έγγραφα βέβαιης χρονολογίας το πραγματικό γεγονός της διαμονής του στη χώρα για επτά (7) τουλάχιστον συνεχή έτη, πριν την υποβολή αίτησης ή είναι γονέας ανήλικου ημεδαπού και προσκομίζει στοιχεία που τεκμηριώνουν τη γονική σχέση με το/τα τέκνο/α.

2. Με απόφαση του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής, καθορίζονται τα έγγραφα βέβαιης χρονολογίας που αποδεικνύουν την επταετή συνεχή παραμονή του αιτούντος στη χώρα, τα στοιχεία που τεκμηριώνουν τη γονική σχέση, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

3. Σε πολίτες τρίτων χωρών που αποδεικνύουν ότι διαμένουν στη χώρα για επτά (7) τουλάχιστον συναπτά έτη, χορηγείται απόδειξη παραλαβής αιτήματος στην οποία αναγράφεται, ότι κωλύεται η έκδοση απόφασης επιστροφής σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 3907/2011 (Α' 7) για το χρόνο που θα απαιτηθεί μέχρι την εξέταση του αιτήματος.

4. Προϋπόθεση για την υποβολή αιτήσεων του παρόντος άρθρου είναι:

α) Η κατοχή διαβατηρίου, με εξαίρεση τους πολίτες τρίτων χωρών αντικειμενικά στερούμενων διαβατηρίου, οι οποίοι αντί του διαβατηρίου ή του ταξιδιωτικού εγγράφου θα υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση, στην οποία θα αναφέρονται οι ιδιαίτερες συνθήκες ή καταστάσεις για την υφιστάμενη προσωρινή ή μόνιμη αντικειμενική αδυναμία κατοχής του και σχετικά έγγραφα που το αποδεικνύουν. Στην περίπτωση αυτή, άδεια διαμονής χορηγείται και στις περιπτώσεις διαπιστωμένης αντικειμενικής αδυναμίας εφοδιασμού του ενδιαφερόμενου με διαβατήριο, εφόσον αυτό διαπιστώνεται, κατόπιν αιτιολογημένης αίτησης του ενδιαφερομένου και γνώμης της αρμόδιας Επιτροπής.

β) Η καταβολή παραβόλου ύψους τριακοσίων (300) ευρώ.

γ) Η μη συνδρομή στο πρόσωπο των αιτούντων λόγων που τους καθιστούν επικίνδυνους για την δημόσια τάξη και ασφάλεια. Τυχόν εγγραφή στον ΕΚΑΝΑ και επιβολή μέτρου απαγόρευσης εισόδου, βάσει των διατάξεων του άρθρου 26 του ν. 3907/2011, για λόγους προηγούμενης μη νόμιμης διαμονής ή εξαιτίας μη συμμόρφωσης σε απόφαση επιστροφής που εκδόθηκε για τον ίδιο λόγο, δεν αποτελεί παρακωλυτικό λόγο για την έκδοση της άδειας διαμονής. Με την έκδοση της άδειας διαμονής η εγγραφή παύει αυτοδικαίως να ισχύει.

5. Οι άδειες διαμονής του παρόντος άρθρου παρέχουν στον πολίτη τρίτης χώρας δικαίωμα πρόσβασης στην εξαρτημένη εργασία και στην παροχή υπηρεσιών ή έργου. Δυνατότητα άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας παρέχεται μόνο στην περίπτωση που ο κάτοχος της ανωτέρω άδειας διαμονής κατείχε προηγουμένως άδεια διαμονής η οποία του επέτρεπε την άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας και η δραστηριότητα αυτή εξακολουθεί να υφίσταται. Για την ανανέωση των αδειών διαμονής του προηγούμενου εδαφίου θα εξετάζεται η συνδρομή των προϋποθέσεων ανανέωσης αδειών διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 138 παρ. 7 του ν. 4251/2014.»

5. Η περίπτωση ζ' της παρ. 1 του άρθρου 19Α' του ν. 4251/2014 καταργείται.

6. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 της περίπτωσης Β' του άρθρου 20 του ν. 4251/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ως μέλη της οικογένειας νοούνται:

(α) ο έτερος των συζύγων ή των συντρόφων με τον/την οποίο/α ο/η πολίτης τρίτης χώρας έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης στην Ελλάδα,

(β) τα άγαμα κοινά τέκνα των συζύγων ή συντρόφων κάτω των 21 ετών,

(γ) τα άγαμα τέκνα του συντηρούντος ή του ετέρου των συζύγων ή συντρόφων, εφόσον η επιμέλεια έχει νομίμως ανατεθεί για μεν τα τέκνα του/της συντηρούντος σε αυτόν/αυτήν για δε τα τέκνα του/της ετέρου των συζύγων ή συντρόφων σε αυτόν/αυτήν κάτω των 21 ετών,

(δ) οι απευθείας ανιόντες των συζύγων ή συντρόφων.»

7. Η περίπτωση β' της παρ. 1 του άρθρου 22 του ν. 4251/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Κάθε μεταβολή της προσωπικής του κατάστασης, ιδίως δε την αλλαγή ιθαγένειας, τη σύναψη, λύση ή ακύρωση γάμου ή συμφώνου συμβίωσης ή τη γέννηση τέκνου.»

8. Στην παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 4251/2014 προστίθεται περίπτωση θ , ως εξής:

«θ) η ονοματοδοσία του άρθρου 15 του ν. 1438/1984 (Α' 60) όταν οι γονείς, πολίτες τρίτων χωρών, στερούνται νομιμοποιητικών εγγράφων.»

9. Η παρ. 1 του άρθρου 80 του ν. 4251/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Σε περιπτώσεις τέλεσης γάμου ή σύναψης συμφώνου συμβίωσης στην Ελλάδα μεταξύ πολιτών τρίτων Χωρών που διαμένουν στη Χώρα με άδεια διαμονής, στον ένα εκ των συζύγων ή συντρόφων και στα μέλη της οικογένειας τους, που διαμένουν ήδη νόμιμα στη Χώρα μπορεί να χορηγηθεί άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση.»

10. Η παρ. 3 του άρθρου 82 του ν. 4251/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Το μέλος της οικογένειας Έλληνα πολίτη, που επιθυμεί τη χορήγηση Δελτίου Διαμονής, κατά την παράγραφο 1, οφείλει να καταθέσει αίτηση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 στις υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της Χώρας, σε διάστημα τριών (3) μηνών, από την ημερομηνία εισόδου στη Χώρα ή εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία σύναψης του γάμου ή του συμφώνου συμβίωσης που καταρτίστηκε στην Ελλάδα. Σε περίπτωση μη υποβολής της αίτησης εντός διαστήματος ενός (1) έτους από την ημερομηνία εισόδου ή την ημερομηνία του ληξιαρχικού γεγονότος του γάμου ή του συμφώνου συμβίωσης ή της γέννησης τέκνου, επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο ύψους πενήντα (50) ευρώ. Η αίτηση συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, με τα οποία:

α. Αποδεικνύει εγγράφως την οικογενειακή του σχέση με τον Έλληνα πολίτη,

β. αποδεικνύει στις υποπεριπτώσεις γ' και δ' της περίπτωσης λε' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 ότι συντρέχει η προϋπόθεση του συντηρούμενου μέλους, δηλαδή ότι υποστηρίζεται υλικά από τον Έλληνα πολίτη ή τον έτερο των συζύγων ή των συντρόφων που είναι πολίτης τρίτης Χώρας,

γ. αποδεικνύει στην υποπερίπτωση ε' της περίπτωσης λε' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος ότι συντρέχει η προϋπόθεση του συντηρούμενου μέλους και της συνδρομής σοβαρών λόγων υγείας που καθιστούν απολύτως αναγκαία την προσωπική φροντίδα του εν λόγω μέλους της οικογένειας από τον Έλληνα πολίτη.»

11. Οι περιπτώσεις β', γ' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 84 του ν. 4251/2014 αντικαθίστανται ως εξής:

«β. Εκδοθεί απόφαση διαζυγίου ή λυθεί το σύμφωνο συμβίωσης και ο γάμος ή το σύμφωνο συμβίωσης διήρκεσε τρία (3) τουλάχιστον έτη, πριν την υποβολή αίτησης αγωγής διαζυγίου, ή πριν την διάσταση των συντρόφων, εκ των οποίων το ένα (1) έτος στην Ελλάδα ή η επιμέλεια των τέκνων έχει ανατεθεί νομίμως σε έναν από τους συζύγους/συντρόφους που είναι πολίτης τρίτης Χώρας,

γ. συντρέχουν ιδιαιτέρως δυσχερείς καταστάσεις, όπως σε περίπτωση που το μέλος της οικογένειας κατέστη θύμα οικογενειακής βίας, ενόσω υφίστατο ο γάμος ή το σύμφωνο συμβίωσης,

δ. ο ένας εκ των συζύγων ή συντρόφων απολαύει νομίμως του δικαιώματος επικοινωνίας με ανήλικο τέκνο,»

υπό τον όρο ότι από τη σχετική δικαστική απόφαση ή την έγγραφη συμφωνία των συζύγων ή συντρόφων προκύπτει ότι οι επισκέψεις πρέπει να πραγματοποιούνται στην Ελλάδα και για όσο διάστημα απαιτείται.».

12. Η παρ. 6 του άρθρου 84 του ν. 4251/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Πολίτες τρίτων χωρών που διέμεναν νόμιμα στην Ελλάδα για έναν από τους λόγους του παρόντος Κώδικα και μετά τη σύναψη γάμου ή συμφώνου συμβίωσης με έτερο πολίτη τρίτης χώρας ή Έλληνα πολίτη μετέβαλλαν το καθεστώς διαμονής τους και έλαβαν είτε άδεια διαμονής για λόγους οικογενειακής επανένωσης είτε δελτίο διαμονής ως μέλη οικογένειας Έλληνα, έχουν τη δυνατότητα να επανέλθουν στο προηγούμενο καθεστώς διαμονής τους, εφόσον:

α. Ο πολίτης τρίτης χώρας ή ο Έλληνας αποβιώσει και δεν δικαιούνται αυτοτελές ή προσωποπαγές αντίστοιχα δικαίωμα διαμονής,

β. εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου ή λύσης του συμφώνου συμβίωσης και δεν δικαιούνται αυτοτελές ή προσωποπαγές αντίστοιχα δικαίωμα διαμονής.

Η ανωτέρω δυνατότητα παρέχεται και σε όσα από τα μέλη της οικογένειάς τους διέμεναν νόμιμα στη χώρα και μετέβαλλαν αντίστοιχα το καθεστώς διαμονής τους.».

13. Η παρ. 2 του άρθρου 85 του ν. 4251/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Ο/η σύζυγος/σύντροφος ανεξαρτήτως ιθαγένειας και οι κατιόντες, συγγενείς εξ αίματος σε ευθεία γραμμή, των συζύγων/συντρόφων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 82, που κατέχουν Δελτίο Διαμονής έχουν πρόσβαση σε εξαρτημένη εργασία, παροχή υπηρεσιών ή έργου και επαγγελματική δραστηριότητα.».

14. Η περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 86 του ν. 4251/2014 αντικαθίστανται ως εξής:

«γ. Διαπιστωθεί ότι η οικογενειακή σχέση, ιδίως ο γάμος, η υιοθεσία, η αναγνώριση τέκνων ή το σύμφωνο συμβίωσης, έχει συναφθεί με κύριο σκοπό την καταστρατήγηση των διατάξεων του Κώδικα αυτού, προκειμένου να αποκτηθεί το Δελτίο Διαμονής ή Μόνιμη Διαμονής.

Η οικογενειακή σχέση θεωρείται ότι έχει συναφθεί για το σκοπό αυτόν ιδίως, όταν δεν υπάρχει συμβίωση των μελών της οικογένειας ή δεν υφίσταται δυνατότητα επικοινωνίας τους ή όταν ο ένας σύζυγος/σύντροφος αγνοεί στοιχεία της ταυτότητας του ετέρου συζύγου/συντρόφου.».

15. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 90 του ν. 4251/2014 (80 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Στην περίπτωση που άλλο κράτος-μέλος ζητεί την παροχή των ως άνω πληροφοριών, το σημείο επαφής, όπως ορίζεται στο άρθρο 104, απαντά εντός μηνός από την παραλαβή της αίτησης παροχής πληροφοριών.».

16. Οι παράγραφοι 11 και 12 του άρθρου 98 του ν. 4251/2014 αντικαθίστανται ως εξής:

«11. Σε περίπτωση που άλλο κράτος-μέλος ζητήσει από την Ελλάδα να τροποποιήσει την παρατήρηση που αναγράφεται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 90, εφόσον η ευθύνη για τη διεθνή προ-

στασία του επί μακρόν διαμένοντος έχει μεταφερθεί στο άλλο κράτος-μέλος, το αρμόδιο όργανο εκδίδει εντός τριών (3) μηνών, την άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος, τροποποιημένη κατά το σκέλος της παρατήρησης της παρ. 5 του άρθρου 90.

12. Αν χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας σε πολίτη τρίτης χώρας, στον οποίο άλλο κράτος-μέλος έχει προηγουμένως χορηγήσει καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, το σημείο επαφής, όπως ορίζεται στο άρθρο 104, ζητεί από το κράτος-μέλος που έχει εκδώσει την άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος να την τροποποιήσει ούτως ώστε να περιληφθεί και η παρατήρηση που αναφέρεται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 90.».

17. Το άρθρο 134 του ν. 4251/2014, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 134

Επιτροπές

1. Στο Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής συνιστώνται τρεις (3) Επιτροπές Μετανάστευσης. Οι Επιτροπές συγκροτούνται με απόφαση του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής με την οποία ορίζονται ο Πρόεδρος, τα μέλη και οι γραμματείς, τακτικοί και αναπληρωματικοί. Με όμοια απόφαση μπορεί να συγκροτούνται επιπλέον Επιτροπές, εφόσον τούτο επιβάλλεται για την ταχύτερη διεκπεραίωση των υποθέσεων των πολιτών.

Οι Επιτροπές αποτελούνται από:

α. Δύο (2) υπαλλήλους του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής, εκ των οποίων ο ένας (1) ορίζεται ως Πρόεδρος.

β. Έναν (1) υπάλληλο του Υπουργείου Εσωτερικών.

γ. Έναν (1) εκπρόσωπο της Κοινωνίας των Πολιτών, που προτείνει η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

δ. Έναν (1) εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος.

Γραμματείς ορίζονται υπάλληλοι του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής.

Καθήκοντα εισηγητών στις Επιτροπές Μετανάστευσης ασκούν υπάλληλοι του αρμόδιου Τμήματος του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής που χειρίζονται τους σχετικούς φακέλους.

Οι Επιτροπές Μετανάστευσης γνωμοδοτούν για κάθε θέμα που παραπέμπεται σε αυτές και αφορά στη χορήγηση ή ανανέωση των αδειών διαμονής που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής.

2. Σε κάθε Νομό της Αποκεντρωμένης Διοίκησης συνιστάται πενταμελής Επιτροπή Μετανάστευσης, η οποία αποτελείται από τέσσερις (4) υπαλλήλους της αρμόδιας υπηρεσίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, από τους οποίους ο ένας (1) είναι ο Προϊστάμενος της, ο οποίος και προεδρεύει, και από έναν εκπρόσωπο της αστυνομικής αρχής. Για την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής συνιστάται μία (1) Επιτροπή για κάθε αρμόδια υπηρεσία. Με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης συγκροτείται η Επιτροπή και ορίζονται τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη της, ο γραμματέας με τον

αναπληρωτή του, καθώς και ο εισηγητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, μαζί με τον αναπληρωτή του. Ο εισηγητής και ο γραμματέας είναι υπάλληλοι της αρμόδιας υπηρεσίας.

Με αποφάσεις των Συντονιστών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων Αττικής και Μακεδονίας και Θράκης, αντίστοιχα, μπορεί να συνιστώνται, σε κάθε αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής και στο Νομό Θεσσαλονίκης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας και Θράκης, μέχρι δύο (2) επιπλέον Επιτροπές Μετανάστευσης, εφόσον τούτο επιβάλλεται για την ταχύτερη διεκπεραίωση του έργου τους.

Η συγκρότηση των Επιτροπών, σε κάθε Νομό Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μπορεί να γίνεται και με υπαλλήλους της, που υπηρετούν σε οποιαδήποτε υπηρεσία του ίδιου Νομού, εφόσον δεν επαρκεί το προσωπικό της αντίστοιχης αρμόδιας υπηρεσίας.

3. Έργο των Επιτροπών Μετανάστευσης των προηγούμενων παραγράφων είναι:

α. Περιπτώσεις γάμων, καταχωρισμένης συμβίωσης, υιοθεσίας ή αναγνώρισης ανήλικου ημεδαπού τέκνου, που ενέχουν στοιχεία καταχρηστικότητας.

β. Συνδρομή λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας στο πρόσωπο ενδιαφερόμενου που αποδεικνύει δεσμούς με τη χώρα.

γ. Η διερεύνηση της ύπαρξης προσωρινής ή μόνιμης αντικειμενικής αδυναμίας προσκόμισης διαβατηρίου. Κατά την εξέταση των στοιχείων του φακέλου η Επιτροπή λαμβάνει υποχρεωτικά υπόψη το βαθμό ένταξης του ενδιαφερόμενου στη χώρα.

δ. Άλλες ειδικές περιπτώσεις που χρήζουν εξατομικευμένης προσέγγισης, οι οποίες παραπέμπονται με εισήγηση του αρμόδιου Προϊστάμενου Τμήματος.»

18. Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος καταργείται η αριθμ. 23443/2011 (Β' 2225) κοινή υπουργική απόφαση. Αιτήσεις για χορήγηση ή ανανέωση αδειών διαμονής, που υποβλήθηκαν σύμφωνα με την αριθμ. 23443/2011 κοινή υπουργική απόφαση και εκκρεμούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου στη Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής, εξετάζονται από την ίδια υπηρεσία σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

19. Αιτήσεις για χορήγηση άδειας διαμονής για εξαιρετικούς λόγους που υποβλήθηκαν και εκκρεμούν στο Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής ή στις Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος εξετάζονται από την αρχή στην οποία υποβλήθηκαν, σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

Κατά την εξέταση των ανωτέρω αιτήσεων, πλην αυτών που υπάγονται στην περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 4251/2014, λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις του τρίτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 4251/2014, όπως τροποποιείται δυνάμει της παραγράφου 4 του άρθρου 31 του παρόντος.

20. Αιτήσεις για χορήγηση αδειών διαμονής, που υποβλήθηκαν σύμφωνα με την περίπτωση ζ' της παρ. 1 του άρθρου 19Α του ν. 4251/2014 και εκκρεμούν κατά

την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου στη Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής, εξετάζονται από τη ίδια υπηρεσία σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά το χρόνο κατάθεσης.

21. Η Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής της Γενικής Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής ορίζεται ως ο εθνικός συντονιστής της συμμετοχής της Ελλάδας στο Διεθνή Οργανισμό Διακυβερνητικών Διαβουλεύσεων για τη Μετανάστευση, το Άσυλο και τους Πρόσφυγες (Intergovernmental Consultations on Migration, Asylum and Refugees).

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μεταναστευτικής Πολιτικής, Εξωτερικών και Οικονομικών καθορίζονται οι λεπτομέρειες ανάληψης και άσκησης της σχετικής αρμοδιότητας από τη Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής, καθώς επίσης και ο τρόπος αντιμετώπισης των δαπανών που απορρέουν από τη συμμετοχή της χώρας στον ως άνω Διεθνή Οργανισμό.

Με όμοια απόφαση είναι δυνατή η παύση της συμμετοχής της Ελλάδας στις εργασίες του Διεθνούς Οργανισμού Διακυβερνητικών Διαβουλεύσεων για τη Μετανάστευση, το Άσυλο και τους Πρόσφυγες.

Άρθρο 32

Τροποποίηση του π.δ. 106/2007 (Α' 135)

1. Η παρ. 2 του άρθρου 2 του π.δ. 106/2007 (Α' 135) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. «μέλος της οικογένειας»:

α) ο/η σύζυγος,

β) ο/η σύντροφος με τον/την οποίο/α ο/η πολίτης της Ένωσης έχει σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης, βάσει της νομοθεσίας κράτους-μέλους, εφόσον η νομοθεσία του κράτους-μέλους υποδοχής αναγνωρίζει τη σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης ως ισοδύναμη προς το γάμο, και σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στην οικεία νομοθεσία του κράτους-μέλους υποδοχής,

γ) οι κατιόντες, συγγενείς εξ αίματος σε ευθεία γραμμή, οι οποίοι είναι κάτω της ηλικίας των 21 ετών ή ανεξαρτήτως ηλικίας εφόσον είναι συντηρούμενοι, καθώς και εκείνοι του/της συζύγου ή του/της συντρόφου, όπως ορίζεται στο στοιχείο β', κατά την ανωτέρω διάκριση, ως προς την ηλικία, καθώς και τα τέκνα που έχουν υιοθετηθεί, επίσης κατά την ανωτέρω διάκριση,

δ) ανεξαρτήτως ιθαγένειας οι απευθείας ανιόντες του πολίτη της Ένωσης, καθώς και εκείνοι του/της συζύγου ή του/της συντρόφου, όπως ορίζεται στο στοιχείο β', εφόσον είναι συντηρούμενοι.»

2. Η παρ. 2 του άρθρου 3 του π.δ. 106/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Με την επιφύλαξη τυχόν ατομικού δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής των ενδιαφερομένων, χορηγείται άδεια διαμονής διετούς διάρκειας σύμφωνα με την ισχύουσα ελληνική νομοθεσία, των ακόλουθων προσώπων:

α) Κάθε άλλου μέλους της οικογένειας του πολίτη της Ένωσης, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, το οποίο δεν εμπίπτει στα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου

2 πρόσωπα, εφόσον το μέλος τούτο συντηρείται από τον έχοντα ίδιο δικαίωμα διαμονής πολίτη της Ένωσης ή ζει υπό τη στέγη του στη χώρα προέλευσης ή εφόσον σοβαροί λόγοι υγείας καθιστούν απολύτως αναγκαία την προσωπική φροντίδα του εν λόγω μέλους της οικογένειάς από τον πολίτη της Ένωσης, ή συντηρεί τον έχοντα δικαίωμα διαμονής πολίτη της Ένωσης και

β) ανεξαρτήτως ιθαγένειας, του/της συντρόφου, με τον οποίο ο πολίτης της Ένωσης έχει σταθερή σχέση, προσηκόντως αποδεδειγμένη.».

Άρθρο 33

Οι περιορισμοί της παρ. 14 του άρθρου 86 του ν. 3528/2007 δεν έχουν ισχύ στις περιπτώσεις που υπάλληλος επιθυμεί να μεταταχθεί σε υπηρεσία του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής.

Άρθρο 34

Καταργούμενες διατάξεις του ν. 4375/2016 λόγω έκδοσης Οργανισμού Μεταναστευτικής Πολιτικής

1. Το στοιχείο γ' της παρ. 6 του άρθρου 5 του ν. 4375/2016 καταργείται.

2. Το στοιχείο στ' της παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«στ. Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης που ασκεί τις αρμοδιότητες της υποπαραγράφου γ' της παρ. 7 του άρθρου 25 του π.δ. 122/2017 (Α' 149).».

3. Η παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Στη Γενική Γραμματεία Υποδοχής υπάγεται η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης του άρθρου 25 του π.δ. 122/2017 (Α' 146) που συνιστάται με το άρθρο 8 του παρόντος.».

4. Τα άρθρα 27 και 28 του ν. 4375/2016 καταργούνται.

5. Η παρ. 22 του άρθρου 80 του ν. 4375/2016 καταργείται.

Άρθρο 35

Τροποποίηση του π.δ. 122/2017 (Α' 149)

1. Η πρώτη παράγραφος του άρθρου 23 του π.δ. 122/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η Διεύθυνση Προστασίας Αιτούντων Άσυλο έχει ως στρατηγικό σκοπό την εφαρμογή της εθνικής πολιτικής για την υποδοχή αιτούντων διεθνή προστασία κατά την έννοια του ενωσιακού δικαίου, κυρίως μέσω του σχεδιασμού, της παρακολούθησης και της υλοποίησης προγραμμάτων προστασίας του εν λόγω πληθυσμού με ιδιαίτερη έμφαση στις ευάλωτες εξ αυτών περιπτώσεις, όπως περιγράφονται στο π.δ. 141/2013 (Α' 226), πλην των ασυνόδευτων ανηλίκων και χωρισμένων ανηλίκων.».

2. Η περίπτωση βγ' της παρ. 2 του άρθρου 23 του π.δ. 122/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«Τη διασφάλιση κατάλληλων υλικών συνθηκών υποδοχής και διαδικαστικών εγγυήσεων κατά την έννοια του ενωσιακού δικαίου σε ευάλωτες κατηγορίες αιτούντων και δικαιούχων διεθνή προστασία σύμφωνα με το π.δ. 141/2013, πλην των ασυνόδευτων ανηλίκων και χωρισμένων ανηλίκων.».

3. Η περίπτωση κα' της παρ. 9 του άρθρου 26 του π.δ. 122/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«κα. Την εκτέλεση του τακτικού προϋπολογισμού της Υπηρεσίας Ασύλου.».

4. Στην παρ. 9 του άρθρου 26 του π.δ. 122/2017 προστίθεται περίπτωση κζ' ως εξής:

«κζ. Την κατάρτιση του σχεδίου απόφασης ανάληψης υποχρέωσης κατόπιν τεκμηριωμένου αιτήματος του διατάκτη.».

5. Η παρ. 7 του άρθρου 45 του π.δ. 122/2017 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«7. Σε όλα τα τμήματα των Διευθύνσεων Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών και Οικονομικής Διαχείρισης, προΐστανται υπάλληλοι του κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού ή υπάλληλοι του κλάδου/ειδικότητας ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού.».

6. Η παρ. 9 του άρθρου 45 του π.δ. 122/2017 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«9. Στα Τμήματα που υπάγονται στη Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής πλην του Τμήματος Εξυπηρέτησης Πολιτών Τρίτων Χωρών προΐστανται υπάλληλοι του κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού ή ΠΕ Κοινωνιολόγων. Στο Τμήμα Εξυπηρέτησης Πολιτών Τρίτων Χωρών προΐστανται υπάλληλοι του κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού Λογιστικού. Στα Τμήματα που υπάγονται στη Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης προΐστανται υπάλληλοι του κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού ή ΠΕ Κοινωνιολόγων. Στο Τμήμα Ενιαίου Σημείου Επαφής και Ηλεκτρονικής Αρχής Πιστοποίησης της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικών Αδειών Διαμονής προΐστανται υπάλληλοι του κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Πληροφορικής και ελλείψει αυτών, υπάλληλοι του κλάδου/ειδικότητας ΤΕ Πληροφορικής ή ΤΕ Μηχανικών. Στο Τμήμα Διασφάλισης Ποιότητας Βιομετρικών Δεδομένων της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικών Αδειών Διαμονής προΐστανται υπάλληλοι του κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Πληροφορικής ή ΤΕ Πληροφορικής και ελλείψει αυτών, υπάλληλοι του κλάδου/ειδικότητας ΔΕ Προσωπικού Η/Υ. Στο Τμήμα Υποστήριξης Πληροφορικού Συστήματος Μετανάστευσης της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικών Αδειών Διαμονής προΐστανται υπάλληλοι του κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Πληροφορικής και ελλείψει αυτών, υπάλληλοι του κλάδου/ειδικότητας ΤΕ Πληροφορικής.».

Άρθρο 36

Ζημίες που υπέστησαν περιουσίες φυσικών και νομικών προσώπων: α) στην ευρύτερη περιοχή της Σούδας Χίου και της Τοπικής Κοινότητας Χαλκειού του Δήμου Χίου και β) στην περιοχή του Δημοτικού Διαμερίσματος Μόριας του Δήμου Λέσβου, οι οποίες οφείλονται σε πράξεις προσφύγων ή μεταναστών και έχουν καταγραφεί και αποτιμηθεί: α) στο 11751/6.4.2017 πρακτικό της Επιτροπής που συστάθηκε με την αριθμ. 105/2017 απόφαση του Δημάρχου Χίου και εγκρίθηκε με την αριθμ. 270/2017 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Χίου, και β) στο από 31.3.2017 πρακτικό της Επιτροπής που συστάθηκε με την αριθμ. 2706/2016 απόφαση του Δημάρχου Λέσβου και εγκρίθηκε με την αριθμ. 272/2017 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Λέσβου αποζημιώνονται από πιστώσεις του Υπουργείου Μετα-

ναστευτικής Πολιτικής, το οποίο επιχορηγεί τους δήμους αυτούς με τα αντίστοιχα ποσά για την καταβολή τους στους δικαιούχους. Οι εν λόγω πιστώσεις προέρχονται από εισπραττόμενα έσοδα του άρθρου 132 του ν. 4251/2014 (Α' 80). Εκ των περιλαμβανομένων στα πρακτικά εξαιρούνται:

α) οι καλυπτόμενες από ασφαλιστικό συμβόλαιο σε ισχύ αποζημιώσεις οικιών, επαγγελματικών χώρων, οχημάτων, μηχανημάτων κάθε είδους,

β) οι αποζημιώσεις από κλοπές σε οικίες και επαγγελματικούς χώρους και

γ) αποζημιώσεις για διαφυγόντα κέρδη.

Άρθρο 37

Αντικατάσταση του άρθρου 18 του ν. 2121/1993 (Α' 25)

1. Το άρθρο 18 του ν. 2121/1993 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 18

Αναπαραγωγή για ιδιωτική χρήση

1. Με την επιφύλαξη των επόμενων παραγράφων επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή ενός έργου που έχει νομίμως δημοσιευθεί, εφόσον η αναπαραγωγή γίνεται για ιδιωτική χρήση εκείνου που την κάνει. Δεν αποτελεί ιδιωτική χρήση, η χρήση στο πλαίσιο μιας επιχείρησης ή μιας υπηρεσίας ή ενός οργανισμού.

2. Η ελευθερία της αναπαραγωγής για ιδιωτική χρήση δεν ισχύει όταν με την αναπαραγωγή εμποδίζεται η κανονική εκμετάλλευση του έργου ή βλάπτονται τα νόμιμα συμφέροντα των δημιουργών και ιδίως: α) όταν αναπαράγεται αρχιτεκτονικό έργο σε μορφή κτιρίου ή άλλης παρεμφερούς κατασκευής, β) όταν αναπαράγεται, με τεχνικά μέσα, έργο των εικαστικών τεχνών, που κυκλοφορεί σε περιορισμένο αριθμό ή η γραφική παράσταση μουσικού έργου.

3. Εάν για την ελεύθερη αναπαραγωγή του έργου για ιδιωτική χρήση χρησιμοποιούνται τεχνικά μέσα, όπως συσκευές εγγραφής ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, μαγνητικές ταινίες ή άλλοι υλικοί φορείς πρόσφοροι για την αναπαραγωγή ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, στα οποία συμπεριλαμβάνονται οι υλικοί φορείς ψηφιακής αντιγραφής, ιδίως CD-RW, CD-R, DVD και άλλα αποθηκευτικά μέσα χωρητικότητας άνω των 4GB, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, φορητές ηλεκτρονικές συσκευές -ταμπλέτες (tablets), έξυπνα κινητά τηλέφωνα (smartphones), συσκευές ή εξαρτήματα ανεξάρτητα εάν λειτουργούν σε συνάρτηση ή μη με ηλεκτρονικούς υπολογιστές και χρησιμοποιούνται για την ψηφιακή αντιγραφή, μετεγγραφή ή με άλλο τρόπο αναπαραγωγή, φωτοτυπικές συσκευές και χαρτί κατάλληλο για φωτοτυπίες, σαρωτές και εκτυπωτές, οφείλεται εύλογη αμοιβή στον δημιουργό του έργου και στους κατά την παρούσα διάταξη δικαιούχους συγγενικών δικαιωμάτων, με εξαίρεση τα προς εξαγωγή είδη.

Η εύλογη αμοιβή καθορίζεται ως εξής:

α) Η αμοιβή για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, τις φορητές ηλεκτρονικές συσκευές - ταμπλέτες (tablets),

και τα έξυπνα κινητά τηλέφωνα (smartphones) ορίζεται σε 2% της αξίας τους. Η αμοιβή κατανέμεται στους πνευματικούς δημιουργούς, στους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες, στους παραγωγούς γραμμένων μαγνητικών ταινιών ή άλλων γραμμένων υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας και στους εκδότες εντύπων. Η κατανομή των ποσοστών της εύλογης αμοιβής επί των τεχνικών μέσων του προηγούμενου εδαφίου στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης της κάθε κατηγορίας ή υποκατηγορίας δικαιούχων, καθώς και ο τρόπος είσπραξης και καταβολής καθορίζονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 9.

β) Η αμοιβή για τις συσκευές εγγραφής ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, μαγνητικές ταινίες ή άλλους υλικούς φορείς πρόσφορους για την αναπαραγωγή ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, τους υλικούς φορείς ψηφιακής αντιγραφής και τα άλλα αποθηκευτικά μέσα χωρητικότητας άνω των 4GB, όπως επίσης η αμοιβή για συσκευές ή εξαρτήματα ανεξάρτητα εάν λειτουργούν σε συνάρτηση ή μη με ηλεκτρονικούς υπολογιστές και χρησιμοποιούνται για την ψηφιακή αντιγραφή, μετεγγραφή ή με άλλο τρόπο αναπαραγωγή ορίζεται σε 6% της αξίας. Η αμοιβή για τους υλικούς φορείς ψηφιακής αντιγραφής και για τα άλλα αποθηκευτικά μέσα, καθώς και για τις συσκευές ή εξαρτήματα ανεξάρτητα εάν λειτουργούν σε συνάρτηση ή μη με ηλεκτρονικούς υπολογιστές και χρησιμοποιούνται για την ψηφιακή αντιγραφή, μετεγγραφή ή με άλλο τρόπο αναπαραγωγή, κατανέμεται στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης που εκπροσωπούν τους δικαιούχους των πνευματικών και συγγενικών δικαιωμάτων με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 9. Η αμοιβή για τις συσκευές εγγραφής ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, μαγνητικές ταινίες ή άλλους υλικούς φορείς πρόσφορους για την αναπαραγωγή ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας κατανέμεται κατά 55% στους πνευματικούς δημιουργούς, 25% στους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες και 20% στους παραγωγούς γραμμένων μαγνητικών ταινιών ή άλλων γραμμένων υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας.

γ) Η αμοιβή για τις φωτοτυπικές συσκευές, τους σαρωτές, τους εκτυπωτές και για χαρτί κατάλληλο για φωτοτυπίες ορίζεται σε 4% της αξίας τους. Η αμοιβή κατανέμεται εξ ημισείας μεταξύ των πνευματικών δημιουργών και των εκδοτών εντύπων. Στην έννοια των φωτοτυπικών συσκευών συμπεριλαμβάνεται και κάθε πολυμηχάνημα, το οποίο έχει τη δυνατότητα φωτοαντιγραφικής αναπαραγωγής.

Σε κάθε περίπτωση από τις ανωτέρω ο υπολογισμός της αξίας γίνεται κατά την εισαγωγή ή τη διάθεση από το εργοστάσιο. Η αμοιβή καταβάλλεται από τους εισαγωγείς ή από τους παραγωγούς των αντικειμένων αυτών, αναγράφεται στο τιμολόγιο και εισπράττεται από οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης που λειτουργούν με έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού και καλύπτουν εν όλω ή εν μέρει την ενδιαφερόμενη κατηγορία των δικαιούχων.

4.α) Όποιος εισάγει ή αποκτά ενδοκοινοτικά ή παράγει και διαθέτει τεχνικά μέσα ή/και χαρτί κατάλληλο για φωτοτυπίες που, σύμφωνα με την παράγραφο 3, υπόκεινται στην καταβολή εύλογης αμοιβής, υποχρεούται εντός

τριάντα (30) ημερών από τη λήξη κάθε ημερολογιακού τριμήνου να δηλώνει εγγράφως και υπευθύνως κατά το ν. 1599/1986 (Α' 75) προς τον ΟΠΙ:

αα) την ποσότητα και τη συνολική αξία των τεχνικών μέσων ή/και χαρτιού κατάλληλου για φωτοτυπίες που κατά περίπτωση εισήγαγε ή απόκτησε ενδοκοινοτικά ή παρήγαγε και διέθεσε κατά το αμέσως προηγούμενο ημερολογιακό τρίμηνο ανά κατηγορία και τύπο τεχνικού μέσου και ββ) ότι αυτή είναι πράγματι η ποσότητα και συνολική αξία χωρίς καμία απόκρυψη.

β) Κάθε οργανισμός συλλογικής διαχείρισης έχει το δικαίωμα να ζητήσει οποτεδήποτε από οποιονδήποτε οφειλέτη, κοινοποιώντας του σχετική γραπτή πρόσκληση, να δηλώσει εγγράφως και υπευθύνως κατά το ν. 1599/1986 προς τον ΟΠΙ:

αα) την ποσότητα και συνολική αξία των τεχνικών μέσων ή/και χαρτιού κατάλληλου για φωτοτυπία ανά κατηγορία και τύπο τεχνικού μέσου αναλυτικά που, σύμφωνα με την παράγραφο 3, υπόκεινται στην καταβολή εύλογης αμοιβής και τα οποία κατά περίπτωση εισήγαγε ή απόκτησε ενδοκοινοτικά ή παρήγαγε και διέθεσε,

ββ) ότι αυτή είναι πράγματι η ποσότητα και συνολική αξία χωρίς καμία απόκρυψη.

Μέσα σε έναν (1) μήνα από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης, ο οφειλέτης υποχρεούται να υποβάλει στον ΟΠΙ την ως άνω υπεύθυνη δήλωση υπογεγραμμένη από τον ίδιο, όταν πρόκειται για ατομική επιχείρηση, ή από τον κατά το καταστατικό εκπρόσωπό του, όταν πρόκειται για εταιρεία.

5. Αν ο οφειλέτης δεν συμμορφωθεί με την υποχρέωση υποβολής της υπεύθυνης δήλωσης της παραγράφου 4, το Μονομελές Πρωτοδικείο, που δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, διατάσσει αυτόν που έχει κληθεί για άμεση υποβολή της υπεύθυνης δήλωσης, με την καταδίκη, σε κάθε περίπτωση μη συμμόρφωσης του, χρηματικής ποινής υπέρ του αιτούντος οργανισμού συλλογικής διαχείρισης, τριών χιλιάδων (3.000) έως τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, σύμφωνα με την παρ. 2Γ του άρθρου 54 του ν. 4481/2017.

6. Κάθε οργανισμός συλλογικής διαχείρισης με δικές του δαπάνες, δικαιούται να ζητήσει τον έλεγχο της ακρίβειας του περιεχομένου οποιασδήποτε υπεύθυνης δήλωσης από έναν ορκωτό ελεγκτή, που ορίζεται από τον ΟΠΙ. Σε περίπτωση άρνησης του οφειλέτη να δεχθεί τον ανωτέρω έλεγχο, η διενέργεια του διατάσσεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο, σύμφωνα με όσα ορίζονται παραπάνω. Η εκάστοτε έκθεση του ορκωτού ελεγκτή κατατίθεται στον ΟΠΙ και αντίγραφο αυτής δικαιούται να λάβει κάθε οργανισμός συλλογικής διαχείρισης. Η διενέργεια νέου ελέγχου κατ' αίτηση άλλων οργανισμών συλλογικής διαχείρισης για την ίδια δήλωση αποκλείεται.

7. Τα δικαιώματα των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους έχουν κατ' αλληλίων και όλες οι επιχειρήσεις που εισάγουν, παράγουν, διαθέτουν ή πωλούν τεχνικά μέσα και υλικούς φορείς που υπόκεινται στην αμοιβή του παρόντος άρθρου. Στην περίπτωση διενέργειας ελέγχου από ορκωτό ελεγκτή, η σχετική δαπάνη βαρύνει την επιχείρηση που ζήτησε τη διενέργειά του.

8. Σε περίπτωση κατά την οποία για την καταβολή της εύλογης αμοιβής είναι υπόχρεος ο εισαγωγέας, είτε πρόκειται για εισαγωγή είτε για ενδοκοινοτική απόκτηση των αναφερομένων στην παράγραφο 3 υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας ή άλλων τεχνικών μέσων, η αμοιβή υπολογίζεται επί της αξίας που αναγράφεται στο τιμολόγιο του ξένου οίκου, η δε προβλεπόμενη από το παρόν άρθρο σημείωση επί του τιμολογίου γίνεται επί του τιμολογίου διάθεσης των εν λόγω υλικών φορέων και τεχνικών μέσων και αναφέρει ότι στην τιμή διάθεσης περιλαμβάνεται και η υπολογισθείσα επί της ανωτέρω αξίας αμοιβή της παραγράφου 3. Η αμοιβή καθίσταται απαιτητή τρεις (3) μήνες από την εισαγωγή.

9. Όταν στην ίδια κατηγορία ή υποκατηγορία δικαιούχων υπάρχουν περισσότεροι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης και η συμφωνία για τη μεταξύ τους κατανομή του ποσοστού της εύλογης αμοιβής δεν έχει επιτευχθεί μέχρι την 1η Απριλίου εκάστου έτους, η κατανομή των ποσοστών της εύλογης αυτής αμοιβής στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης της κάθε κατηγορίας ή υποκατηγορίας δικαιούχων, ο τρόπος είσπραξης και καταβολής, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια καθορίζεται με απόφαση του ΟΠΙ. Η απόφαση του ΟΠΙ διαμορφώνεται σύμφωνα με τις απόψεις των ενδιαφερόμενων οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, την καλή πίστη, τα συναλλακτικά ήθη και τις ακολουθούμενες πρακτικές σε διεθνές και κοινοτικό επίπεδο. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης που δεν συμφωνούν με την απόφαση του ΟΠΙ, μπορούν να ζητήσουν από το Μονομελές Πρωτοδικείο δικάζον, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, να καθορίσει άλλη κατανομή, οι οφειλέτες όμως υποχρεούνται να καταβάλουν στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης την εύλογη αμοιβή με βάση την απόφαση του ΟΠΙ. Η καταβολή αυτή συνεπάγεται την εξόφληση και ελευθέρωσή τους.

10. Αλλοδαπές, μη εγκατεστημένες στην Ελλάδα εταιρείες, που έχουν ειδικώς αδειοδοτηθεί σύμφωνα με την παράγραφο 4α του άρθρου 29 του Τελωνειακού Κώδικα (ν. 2960/2001, Α' 265), όπως αυτή εισήχθη με το ν. 4132/2013 (Α' 59) και την υπουργική απόφαση 1126/12.6.2013 (Β' 1420), δεν είναι υπόχρεες για την καταβολή της ανωτέρω εύλογης αμοιβής για τα προϊόντα που εισάγουν υπό το καθεστώς αναστολής καταβολής του οφειλόμενου Φ.Π.Α. Η οφειλόμενη στους δικαιούχους εύλογη αμοιβή καταβάλλεται από τον πρώτο εγκατεστημένο στο εσωτερικό της χώρας αγοραστή που αποκτά τα προϊόντα από τις αδειοδοτηθείσες, σύμφωνα με την παράγραφο 4α του άρθρου 29 του Τελωνειακού Κώδικα, αλλοδαπές εταιρείες, προκειμένου να τα διαθέσει στο εσωτερικό της χώρας και σημειώνεται ως ποσοστό και ποσό στο φορολογικό στοιχείο που εκδίδεται από τις ανωτέρω εταιρείες κατά την παράδοση των ανωτέρω προϊόντων στο εσωτερικό της χώρας και εισπράττεται από οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης, όπως στο παρόν άρθρο ορίζεται. Οι ανωτέρω εταιρείες υποχρεούνται να γνωστοποιούν στους δικαιούχους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης τα στοιχεία των παραδόσεων τους στο εσωτερικό της χώρας, με πλήρη στοιχεία αγοραστή, ποσότητας, αξίας, κωδικού είδους,

ημερομηνία αγοράς και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο κριθεί απαραίτητο για την είσπραξη της αμοιβής, με τριμηνιαίες καταστάσεις, σύμφωνα με την παράγραφο 8. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού μπορεί να ρυθμίζονται λεπτομέρειες που αφορούν στην εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

11. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης οφείλουν να προβλέπουν και να αναρτούν στον ιστότοπό τους σύντομη και αποτελεσματική διαδικασία επιστροφής της εύλογης αμοιβής, την οποία έχουν εισπράξει επί των τεχνικών μέσων που προβλέπονται στην παράγραφο 3, εφόσον υποβάλλεται από επιχείρηση ή επαγγελματία και ο αιτών αποδεικνύει ότι τα μέσα αυτά προδήλως προορίζονται για χρήσεις άλλες από την αναπαραγωγή για ιδιωτική χρήση. Αίτημα επιστροφής υποβάλλεται μόνο από επιχείρηση ή επαγγελματία και όχι από τρίτους εισαγωγείς ή εμπόρους. Η διαδικασία επιστροφής της εύλογης αμοιβής προβλέπει μεταξύ άλλων και σε ποιόν οργανισμό συλλογικής διαχείρισης θα υποβάλλεται η αίτηση για καθεμία από τις περιπτώσεις α' έως γ' της παραγράφου 3.»

2. Με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου οι διατάξεις της παραγράφου 1 ισχύουν αναδρομικά από τη θέση σε ισχύ του ν. 4481/2017 (Α' 100). Για τις κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος εκκρεμείς δίκες που αφορούν στο άρθρο 18 του ν. 2121/1993 και έως την έκδοση αμετάκλητης απόφασης, συνεχίζει να ισχύει το άρθρο 18 του ν. 2121/1993, όπως ίσχυε μέχρι την τροποποίησή του με την παράγραφο 1.

Άρθρο 38

Τροποποίηση του π.δ. 141/2017

(«Οργανισμός Υπουργείου Εσωτερικών» Α' 180)

1. α. Στο άρθρο 46 του π.δ. 141/2017 (Α' 180), υπό τον τίτλο «Διάθρωση Υπηρεσιών», προστίθεται παράγραφος 2, ως εξής:

«2. Στο φορέα λειτουργούν επίσης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις:

α. Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Κράτους.

β. Υπηρεσία Επιτρόπου Ελεγκτικού Συνεδρίου.».

β. Η ισχύς της παραγράφου 1α αρχίζει από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του π.δ. 141/2017.

2. Η παρ. 5 του άρθρου 63 του π.δ. 141/2017 (Α' 180) αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων προΐστανται υπάλληλος του κλάδου ή της ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού ή ΠΕ Μηχανικών ή ΠΕ Πληροφορικής ή ΠΕ Γεωτεχνικών ή ΠΕ Περιβάλλοντος ή ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού ή ΤΕ Μηχανικών ή ΤΕ Πληροφορικής.».

3. Το προβλεπόμενο, στα άρθρα 54 παρ. 2 περίπτωση β' και 63 παρ. 25 του π.δ. 141/2017 (Α' 180), «Τμήμα Διεθνών Σχέσεων και Περιφερειακής Πολιτικής» μετονομάζεται σε «Τμήμα Περιφερειακής Ανάπτυξης και Απόδημου Ελληνισμού.».

Άρθρο 39

Τροποποίηση του π.δ. 46/2016 (Α' 74)

Οι παράγραφοι 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 26 του π.δ. 46/2016 (Α' 74) αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Για την απόλυση των μαθητών της Γ' τάξης Ημερησίου Γενικού Λυκείου (ΓΕΛ) και της Δ' τάξης Εσπερινού ΓΕΛ απαιτείται γενικός Μ.Ο. τουλάχιστον εννέα και πέντε δέκατα (9,5), ο οποίος προκύπτει:

α) Για τη Γ' τάξη Ημερησίου ΓΕΛ από τον Μ.Ο. των βαθμών ετήσιας επίδοσης του μαθητή όλων των γραπτώς και μη γραπτώς εξεταζόμενων μαθημάτων, με εξαίρεση το μάθημα της Φυσικής Αγωγής,

β) για τη Δ' τάξη Εσπερινού ΓΕΛ από τον Μ.Ο. των βαθμών ετήσιας επίδοσης του μαθητή όλων των γραπτώς και μη γραπτώς εξεταζόμενων μαθημάτων.

3. α) Οι μαθητές των Α' και Β' τάξεων του Ημερησίου ΓΕΛ και των Α', Β' και Γ' τάξεων του Εσπερινού ΓΕΛ, που δεν επιτυγχάνουν το γενικό Μ.Ο. της παραγράφου 1, παραπέμπονται το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου του ίδιου έτους σε ειδική εξεταστική περίοδο, που διενεργείται σύμφωνα με τη διαδικασία των προαγωγικών εξετάσεων, για να εξεταστούν στα μαθήματα στα οποία ο βαθμός επίδοσης είναι μικρότερος από εννέα και πέντε δέκατα (9,5). Οι μαθητές, που κατά την ειδική εξεταστική περίοδο του Ιουνίου δεν επιτυγχάνουν το γενικό Μ.Ο. προαγωγής, επαναλαμβάνουν τη φοίτηση.

β) Οι μαθητές της Γ' τάξης του Ημερησίου ΓΕΛ και της Δ' τάξης του Εσπερινού ΓΕΛ που δεν επιτυγχάνουν το γενικό Μ.Ο. της παραγράφου 2 παραπέμπονται το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου του ίδιου έτους σε ειδική εξεταστική περίοδο για να εξεταστούν στα μαθήματα στα οποία ο βαθμός επίδοσης είναι μικρότερος από εννέα και πέντε δέκατα (9,5). Για τα μαθήματα της Ομάδας Α' οι εξετάσεις είναι γραπτές και διεξάγονται σύμφωνα με τη διαδικασία των απολυτηρίων εξετάσεων. Για τα μαθήματα των Ομάδων Β', Γ' και Δ' της Γ' τάξης του Ημερησίου ΓΕΛ και για τα μαθήματα των Ομάδων Β' και Γ' της Δ' τάξης του Εσπερινού ΓΕΛ οι εξετάσεις είναι προφορικές. Οι μαθητές της Γ' τάξης του Ημερησίου ΓΕΛ δεν αξιολογούνται στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής.

Η προφορική εξέταση διενεργείται από τριμελή επιτροπή, η οποία συγκροτείται από τον Διευθυντή του σχολείου. Στην επιτροπή συμμετέχουν ο Διευθυντής ως πρόεδρος και δύο καθηγητές που είτε έχουν την ίδια ειδικότητα είτε διδάσκουν κατ' ανάθεση το αντίστοιχο μάθημα.

γ) Οι μαθητές της Γ' τάξης του Ημερησίου ΓΕΛ και της Δ' τάξης του Εσπερινού ΓΕΛ που κατά την ειδική εξεταστική περίοδο του Ιουνίου δεν επιτυγχάνουν το γενικό Μ.Ο. απόλυσης παραπέμπονται στην ειδική εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου, σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στην περίπτωση β', για να εξεταστούν στα μαθήματα στα οποία ο βαθμός επίδοσης τους είναι μικρότερος από εννέα και πέντε δέκατα (9,5). Οι μαθητές, που κατά την εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου δεν επιτυγχάνουν το Μ.Ο. απόλυσης, επαναλαμβάνουν τη φοίτηση.

4. Ειδικώς, οι μαθητές της Γ' τάξης του Ημερησίου ΓΕΛ και της Δ' τάξης του Εσπερινού ΓΕΛ, οι οποίοι δεν επιθυμούν να επαναλάβουν τη φοίτηση τους, δύνανται να προσέλθουν στις απολυτήριες εξετάσεις της τελευταίας τάξης το αμέσως επόμενο ή οποιοδήποτε άλλο σχολικό έτος, χωρίς να φοιτήσουν στην αντίστοιχη τάξη. Οι

μαθητές αυτοί εξετάζονται προφορικά και γραπτά σε όλα τα γραπτός και μη γραπτός εξεταζόμενα μαθήματα, με εξαίρεση το μάθημα της Φυσικής Αγωγής στη Γ' τάξη Ημερήσιου ΓΕΛ, και στην ύλη που εξετάζονται οι μαθητές που φοιτούν στη Γ' τάξη Ημερήσιου ΓΕΛ και στη Δ' τάξη Εσπερινού ΓΕΛ το συγκεκριμένο σχολικό έτος. Η προφορική και γραπτή εξέταση διενεργείται από τριμελή επιτροπή, η οποία συγκροτείται από τον Διευθυντή του σχολείου. Στην επιτροπή συμμετέχουν ο Διευθυντής ως πρόεδρος και δύο καθηγητές που είτε έχουν την ίδια ειδικότητα είτε διδάσκουν κατ' ανάθεση το αντίστοιχο μάθημα. Η προφορική εξέταση προηγείται της γραπτής. Τα ανωτέρω ισχύουν και για τους μαθητές που φοίτησαν κατά τα παρελθόντα σχολικά έτη στη Γ' τάξη του Ημερήσιου ΓΕΛ και στη Δ' τάξη του Εσπερινού ΓΕΛ και δεν έχουν απολυθεί.

5. Μαθητής του Ημερήσιου ΓΕΛ ή του Εσπερινού ΓΕΛ με απορριπτικό βαθμό σε κλάδο ή κλάδους μαθήματος και απορριπτικό συνολικό βαθμό στο ίδιο μάθημα, που συνάγεται ως μέσος όρος των βαθμών των οικείων κλάδων, εξετάζεται μόνο στον κλάδο ή τους κλάδους του μαθήματος που έλαβε τον απορριπτικό βαθμό.»

Άρθρο 40

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός των διατάξεων του άρθρου 22 και των παραγράφων 1 έως 7, 9 έως 14 και 18 έως 20 του άρθρου 31 και του άρθρου 32, οι οποίες τίθενται σε ισχύ σε τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεση του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 22 Μαΐου 2018

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ Β. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Οι Υπουργοί

Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης
και Υπουργός Οικονομίας
και Ανάπτυξης

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ

Εσωτερικών

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Εσωτερικών

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΣΚΑΣ

Υφυπουργός Εσωτερικών

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ - ΤΣΑΡΟΥΧΑ

Ψηφιακής Πολιτικής
Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ

Παιδείας, Έρευνας
και Θρησκευμάτων

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΕΥΤΥΧΙΑ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ

Αναπληρώτρια Υπουργός
Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ

Εξωτερικών

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΤΖΙΑΣ

Δικαιοσύνης, Διαφάνειας
και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ

Οικονομικών

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Οικονομικών

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

Υφυπουργός Οικονομικών

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΝΑΤΣΙΟΥ

Υγείας

ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ

Διοικητικής Ανασυγκρότησης

ΟΛΓΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΗ

Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΛΥΔΙΑ ΚΟΝΙΟΡΔΟΥ

Μεταναστευτικής Πολιτικής

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΙΤΣΑΣ

Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 22 Μαΐου 2018

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

A. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

B. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσίευματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα	Ιστότοπος: www.et.gr
ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054	Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: helpdesk.et@et.gr
ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ	Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: webmaster.et@et.gr
Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)	Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: grammateia@et.gr
Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)	
Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)	
Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30	

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

